

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MELHIORA VATELĒ [*MELCHIOR WATHELET*] SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 4. septembrī¹

Lieta C-434/13 P

**Eiropas Komisija
pret**

Parker Hannifin Manufacturing Srl, agrāk – Parker ITR Srl,

Parker-Hannifin Corp.

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Eiropas jūras cauruļvadu tirgus —
Juridisku personu pēctecība — Vainojamība pārkāpjošā rīcībā — Vispārējās tiesas veikta naudas
soda samazināšana

1. Šajā apelācijas sūdzībā Eiropas Komisija ir tā, kas ir vērsusies Tiesā, lai lūgtu atcelt spriedumu lietā *Parker ITR* un *Parker-Hannifin*/Komisija², ar kuru Eiropas Savienības Vispārējā tiesa daļēji atcēla Komisijas Lēmumu C(2009) 428, galīgā redakcija,³ (par “jūras cauruļvadu” aizliegto vienošanos – vienu no visilgāk nekādi nesodītajām⁴) un būtiski samazināja naudas soda, kas ar šo lēmumu bija noteikts *Parker ITR*, apmēru, kā arī apmēru, kas bija noteikts *Parker-Hannifin Corp.* (turpmāk tekstā – “*Parker-Hannifin*”) kā solidāri atbildīgajam uzņēmumam.

2. Šī lieta ļauj Tiesai precizēt attiecībā uz aizliegtu vienošanos piemērojamos Savienības konkurences tiesību principus gadījumā, ja aktīvu nodošana grupas ietvaros, kas ir pārkāpuma priekšmets, kļūst redzama pēc tam, kad juridiskā persona – īpašumtiesību pārņēmēja (meitasuzņēmums) vēlāk tiek pārdota neatkarīgai trešajai personai, un nodotā sabiedrība turpina būt aizliegtās vienošanās dalībiece tāpat kā pirms nodošanas (proti, “nepārtrauktības vai saimnieciskās pēctecības” situācija grupas ietvaros).

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — T-146/09, EU:T:2013:258; turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”.

3 — 2009. gada 28. janvāra Lēmums par procedūru saskaņā ar [LESD 101. pantu] un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/39406 – Jūras cauruļvadi); turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”. Šajos secinājumos izmantošu Līguma veco numerāciju, jo apstrīdētais lēmums tika pieņemts, kad bija spēkā EK līgums. Jāpiebilst, ka šī ir pirmā aizliegtā vienošanās, kurā kādas dalībvalsts (Itālija) uzņēmēju cita dalībvalsts (Vācija) izdod Amerikas Savienotajām Valstīm, pamatojoties uz konkurences tiesību pārkāpumu. Šis uzņēmējs, kurš tika atzīts par vainīgu, “ienāca tiesā brillēs un haki krāsas kombinēzonā, saķēdētām rokām un kājām, divu ASV maršalu pavadībā” un Floridas Dienvidu apgabala *U. S. District Court* [ASV apgabala tiesa] viņu notiesāja, piespriežot divu gadu cietumsodu un 50 000 ASV dolāru (USD) lielu naudas sodu. Eiropas Cilvēktiesību tiesa tikko noraidīja viņa prasību par Vācijas valsts iestāžu lēmumu (tostarp skat. *mLex*, “Extradited marine hose executive pleads guilty, sentenced to 24 months”, 2014. gada 24. aprīlis, un “Human-rights court rejects case of extradited Italian cartel executive”, 2014. gada 29. maijs).

4 — Interesanti arī atzīmēt, ka šī aizliegtā vienošanās attiecās uz visu pasauli un ka uzņēmumi, kas tajā piedalījās, veidoja ievērojamu jūras cauruļvadu nozares daļu pasaulē. Runa ir par kompleksu aizliegto vienošanos, kas tika tik lielā mērā institucionalizēta, ka tika pieņemti “statūti” vienošanās protokola veidā, tai bija formāla “kluba” struktūra, kodēti nosaukumi un tajā tika izmantoti ārēju “konsultantu” pakalpojumi, kuri koordinēja un uzraudzīja aizliegto vienošanos. tā bija arī elastīga aizliegta vienošanās. Tādējādi pēc tam, kad laikā no 1997. gada maija līdz 1999. gada jūnijam tā pārdzīvoja krīzi, tā spēja atgūt savu agrāko laiku spēku un veica savu darbību vēl papildus nākamajos astoņus gadus. Aizliegtā vienošanās tika atmaskota tikai pēc tam, kad dažādas konkurences iestādes visā pasaulē veica saskaņotas pārbaudes. Tā rezultātā vairāki tajā iesaistīti vadītāji vairākās valstīs tika sodīti ar brīvības atņemšanu.

3. Šajā gadījumā ir piemērojams *personiskās atbildības* princips, kas nozīmē, ka par vairojamu pārkāpumā (šajā gadījumā tā ir aizliegta vienošanās) ir jāatzīst fiziska vai juridiska persona, kas pārvalda uzņēmumu, kurš ir aizliegta vienošanās dalībnieks⁵, un izņēmums no šī principa, proti, *saimnieciskās pēctecības* princips (tas galvenokārt tika izstrādāts restrukturizācijas vai citu izmaiņu gadījumos uzņēmumu grupas ietvaros), kas nozīmē, ka, lai efektīvi īstenotu konkurences noteikumus, var izrādīties, ka aizliegtā vienošanās ir jāinkriminē nevis uzņēmuma, kurš ir aizliegta vienošanās dalībnieks, sākotnējam, bet gan jaunajam komersantam⁶.

I – Tiesvedības priekšvēsture

4. Lietas dalībniekiem nav strīda par lietas faktiem.

5. Lietā aplūkotās darbības jūras cauruļvadu jomā⁷ 1966. gadā radīja *Pirelli* grupai piederošs uzņēmums *Pirelli Treg SpA*. Pēc tam, kad *Pirelli* grupas ietvaros apvienojās divi meitasuzņēmumi, tos 1990. gadā pārņēma *ITR SpA* (turpmāk tekstā – “*ITR*”).

6. 1993. gadā *Saiag SpA* (turpmāk tekstā – “*Saiag*”) iegādājās *ITR*.

7. 2001. gadā *Parker-Hannifin* un *Saiag* galvenais meitasuzņēmums *Parker-Hannifin Corp.* uzsāka sarunas par iespēju, ka *Parker-Hannifin* varētu pārņemt *ITR* jūras cauruļvadu darbības. Ņemot vērā šo pārdošanas darījumu, *ITR* 2001. gada jūnijā izveidoja meitasuzņēmumu ar nosaukumu *ITR Rubber*.

8. 2001. gada 5. decembrī *Parker Hannifin Holding*, meitasuzņēmums, kura akcijas pilnā apmērā pieder *Parker-Hannifin*, vienojās ar *ITR* par *ITR Rubber* kapitāldaļu pilnīgu iegādi – tai bija jānotiek pēc *Parker Hannifin Holding* lūguma.

9. Līgumā tostarp bija paredzēts, ka *ITR* kaučuka cauruļvadu jomas (arī jūras cauruļvadu jomas) nodošana *ITR Rubber* notiks pēc *Parker Hannifin Holding* lūguma.

10. 2001. gada 19. decembrī *ITR* savas darbības jūras cauruļvadu jomā nodeva *ITR Rubber*.

11. Nodošana stājās spēkā 2002. gada 1. janvārī.

12. 2002. gada 31. janvārī *Parker Hannifin Holding* iegādājās *ITR Rubber* kapitāldaļas no *ITR*. *ITR Rubber* vēlāk kļuva par *Parker ITR Srl*⁸.

13. 2007. gadā Komisija uzsāka izmeklēšanu par EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu jūras cauruļvadu tirgū.

5 — Skat. spriedumus *KNP BT*/Komisija (C-248/98 P, EU:C:2000:625, 71. punkts), *Cascades*/Komisija (C-279/98 P, EU:C:2000:626, 78. punkts), *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija (C-286/98 P, EU:C:2000:630, 37. punkts) un *SCA Holding*/Komisija (C-297/98 P, EU:C:2000:633, 27. punkts), kā arī ģenerālvokātes J. Kokotes [J. Kokott] secinājumus *ETI* u.c. (C-280/06, EU:C:2007:404, 71. punkts).

6 — Skat. spriedumus *Aalborg Portland* u.c./Komisija (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 356.–359. punkts), *ETI* u.c. (C-280/06, EU:C:2007:775), *Jungbunzlauer*/Komisija (T-43/02, EU:T:2006:270), *ArcelorMittal Luxembourg* u.c./Komisija (T-405/06, EU:T:2009:90) un, apelācijas tiesvedībā, *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c. (C-201/09 P un C-216/09 P, EU:C:2011:190).

7 — Jūras cauruļvadi tiek izmantoti gāzes vai naftas produktu sūkņēšanai no jūrā izvietotām iekārtām (piemēram, no atklātā jūrā noenkurotām bojām vai peldošām gāzes vai naftas ieguves platformām) tankkuģos, kā arī, lai vēlāk šos produktus pārsūknētu uz citām jūrā izvietotām iekārtām vai sauszemi).

8 — Šajos secinājumos nosaukumu *Parker ITR* es izmantošu, arī runājot par laikposmiem, kad uzņēmuma, kas piederēja *Saiag* grupai un starpnieka mātesuzņēmumam *ITR*, nosaukums bija *ITR Rubber*.

14. Apstrīdētajā lēmumā Komisija konstatēja, ka vienpadsmit uzņēmumi, tostarp *Parker Hannifin Manufacturing* (agrāk – *Parker ITR*) un *Parker-Hannifin* (turpmāk tekstā abi kopā – “atbildētāji”), jūras cauruļvadu tirgū Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) ietvaros ir veikuši vienotu un turpinātu pārkāpumu dažādos laikposmos no 1986. gada 1. aprīļa līdz 2007. gada 2. maijam, – pārkāpumu veidoja līguma slēgšanas tiesību ieguvēja noteikšana, cenu noteikšana, kvotu noteikšana, pārdošanas nosacījumu noteikšana, ģeogrāfiskā tirgus sadalīšana un apmaiņšanās ar sensitīvu informāciju par cenām, pārdošanas apjomiem un iepirkuma procedūrām.

15. Minētajā lēmumā Komisija konstatēja, ka *Parker ITR* un *Parker Hannifin* ir bijuši aizliegtās vienošanās dalībnieki laikposmā no 1986. gada 1. aprīļa līdz 2007. gada 2. maijam (pirmais uzņēmums) un laikposmā no 2002. gada 31. janvāra līdz 2007. gada 2. maijam (otrs uzņēmums). *Parker ITR* tika noteikts naudas sods EUR 25 610 000 apmērā, no tiem EUR 8 320 000 tika noteikti solidāri ar *Parker-Hannifin*.

16. Komisija neatzina nedz *Pirelli*, nedz *ITR* vai *Saiag* (agrākie *Parker ITR* mātesuzņēmumi un/vai priekšteči) kā lēmuma adresātu atbildību un tiem nenoteica naudas sodu, jo ar tiem saistītajam pārkāpumam bija iestājies noilgums.

II – Pārsūdzētais spriedums

17. 2009. gada 9. aprīlī *Parker ITR* un *Parker-Hannifin* cēla prasību Vispārējā tiesā, galvenokārt lūdzot atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas uz tiem attiecas, un, pakārtoti, samazināt noteikto naudas sodu. Savas prasības pamatojumam tie norādīja deviņus pamatus.

18. 2013. gada 17. maijā Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā apmierināja pirmā pamata pirmo daļu par personiskās atbildības principa pārkāpšanu un atcēla apstrīdētā lēmuma 1. panta i) punktu, ciktāl tajā bija atzīta *Parker ITR* atbildība par laikposmu līdz 2002. gada 1. janvārim (83.–130. punkts). Secīgi Vispārējā tiesa apmierināja arī piekto un sesto pamatu par atbildētājiem noteiktā naudas soda palielināšanu sakarā ar *Parker ITR* vadošo lomu, kas tam bijusi laikposmā no 1999. gada jūnija līdz 2001. gada septembrim (apstrīdētā lēmuma 139., 140., 145. un 146., kā arī 253. un 254. punkts).

19. Pārējos pamatus Vispārējā tiesa noraidīja.

20. Īstenojot savu neierobežoto kompetenci, Vispārējā tiesa samazināja *Parker ITR* noteikto naudas sodu no EUR 25 610 000 līdz EUR 6 400 000. Summu, par kuru *Parker-Hannifin* tika atzīts par solidāri atbildīgu, Vispārējā tiesa samazināja par EUR 100 000 (proti, līdz EUR 6 300 000)⁹.

III – Par apelācijas sūdzību

21. Komisija izvirza divus pamatus apelācijas sūdzības pamatojumam. Savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību atbildētāji ir norādījuši argumentus saistībā ar naudas soda aprēķināšanu gadījumam, ja Tiesa apmierinātu pirmo apelācijas sūdzības pamatu.

⁹ — Pārsūdzētā sprieduma 257. punkts ir šāds: “Nemot vērā visu iepriekš minēto, pirmkārt, ir jāatceļ apstrīdētā lēmuma 1. panta i) punkts, ciktāl tas attiecas uz *Parker ITR* inkriminēto pārkāpumu par laikposmu pirms 2002. gada janvāra, otrkārt, ta[m] uzliktā naudas soda summa ir jānosaka EUR 6 400 000 apmērā, par kuras samaksu *Parker-Hannifin* ir atzīstam[s] par solidāri atbildīgu attiecīgi EUR 6 300 000 apmērā, jo *Parker-Hannifin* solidārā atbildība nevar tikt atzīta par laikposmu no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. janvārim, un, treškārt, prasība pārējā daļā ir jānoraida”.

A – Pirmais pamats – ar saimniecisko pēctecību saistītās judikatūras kļūdaina piemērošana

1) Pārsūdzētais spriedums

22. Atgādinājusi ar personiskās atbildības principu (85.–88. punkts) un saimniecisko pēctecību (89.–98. punkts) saistīto judikatūru, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 115., 116. un 121. punktā nosprieda:

“115 Jākonstatē, ka, pirmkārt, laikā no 2001. gada 27. jūnija līdz 2002. gada 31. janvārim *ITR Rubber* bija *ITR* pilnībā piederošs meitasuzņēmums, otrkārt, ar kaučuka cauruļvadiem saistīto darbību nodošana *ITR Rubber* stājās spēkā tikai 2002. gada 1. janvārī un nekas Komisijas lietas materiālos neliecina par to, ka *ITR Rubber* pirms šī datuma būtu veicis jebkādu darbību, [..] it īpaši ar jūras cauruļvadiem saistītu darbību. [..]”

116 Šādos apstākļos juridiskajai personai, kas vadīja attiecīgo uzņēmumu laikā, kad tika izdarīts pārkāpums, proti, *ITR* un [tā] mātesuzņēmumam *Saiag*, ir pienākums atbildēt par to, kaut arī lēmuma, ar kuru konstatēts pārkāpums, pieņemšanas dienā ar jūras cauruļvadiem saistītā darbības virziena pārvaldīšana bija cita uzņēmuma, šajā gadījumā – *Parker-Hannifin*, atbildības jomā. Personiskās atbildības principu nevar apstrīdēt ar saimnieciskās pēctecības principu gadījumos, kad, kā tas ir šajā lietā, uzņēmums, kas ir bijis aizliegtās vienošanās dalībnieks, proti, *Saiag*, un tā meitasuzņēmums *ITR* ir nodevuši daļu no savām darbībām neatkarīgai trešai personai un ja starp īpašumtiesības nodevušo personu un īpašumtiesības ieguvušo personu – t.i., šajā gadījumā starp *Saiag* vai *ITR* un *Parker-Hannifin* – nepastāv nekāda strukturāla saikne.

121 [..] tā kā ir jānoraida Komisijas nostāja par saimnieciskās pēctecības [principa] piemērošanu tikai *ITR* aktīvu atsavināšanai *ITR Rubber* (nevis meitasuzņēmuma *ITR Rubber* atsavināšanai *Parker-Hannifin*), *Saiag* un *ITR* atbildība nevar tikt pārnesta uz *ITR Rubber* atbilstoši šim [principam]. [..]”

2) Lietas dalībnieku argumenti

23. Komisija norāda, ka šajā gadījumā ir jānodala divas aktīvu nodošanas – pirmkārt, nodošana grupas ietvaros, šajā gadījumā *Saiag* grupas ietvaros, kurā *ITR* aktīvi tika nodoti *ITR Rubber*, un, otrkārt, nodošana starp grupām, šajā gadījumā starp *Saiag* un *Parker-Hannifin* grupu, *Saiag* veicot *ITR Rubber*, kas vēlāk kļuva par *ITR Parker*, pārdošanu *Parker-Hannifin*.

24. Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā ir pievērsusies tikai otrajai nodošanai.

25. Komisija uzskata, ka pirmā nodošana notika atbilstoši apstākļiem, kas ir paredzēti judikatūrā, lai pastāvētu saimnieciskās pēctecības gadījums. Tā atgādina, ka saskaņā ar šo judikatūru gadījumā, ja divas vienības (šajā gadījumā – *ITR* un *ITR Rubber*) veido vienu un to pašu saimniecisko vienību, fakts, ka vienība, kas ir veikusi pārkāpumu (*ITR*), joprojām pastāv, pats par sevi neliedz sodīt vienību, kurai tā nodevusi savu saimniecisko darbību (*ITR Rubber*). Komisija uzskata, ka šāda sankcijas īstenošana it īpaši ir pieņemama, ja šīs vienības kontrolē viena un tā pati persona (šajā gadījumā – *Saiag*) un, ievērojot tās saistošās ciešās saimnieciskās un organizatoriskās saites, tiek piemēroti būtībā tie paši komercnorādījumi.

26. Komisija uzskata, ka būtiskais datums, lai izvērtētu, vai runa ir par aktīvu nodošanu grupas ietvaros vai arī starp neatkarīgiem uzņēmumiem, ir pats aktīvu nodošanas datums. Šajā gadījumā tieši *Saiag/ITR* esot izveidojis *ITR Rubber*, meitasuzņēmumu, kuram tika nodoti aktīvi, lai gan to kontrolēja *Saiag/ITR*.

27. Pat ja būtu nepieciešams, lai šajā datumā pastāvētu strukturālās saiknes, tomēr neesot nepieciešams, lai šīs saiknes saglabātos visā pārkāpuma laikā. Tam, ka *ITR Rubber* nepalika *Saiag* grupā un ka kopš tā izveidošanas un pārdošanas *Parker-Hannifin* grupai pagāja īss brīdis, neesot nozīmes. Tāpat neesot nozīmes apstāklim, ka *ITR Rubber* mērķis kopš tā izveidošanas bija tikt pārdotam, – lai neradītu tiesisko nenoteiktību, saimnieciskās pēctecības principa pamatā esot jābūt objektīviem un skaidriem noteikumiem un tam nav jābūt atkarīgam no subjektīviem nodomiem vai notikumiem, kas norisinājušies pēc nodošanas.

28. Komisija piebilst, ka pretēji Vispārējās tiesas nolemtajam tai atbildība par pārkāpjošo rīcību nebija jānosaka mātesuzņēmumiem *Saiag* un *ITR*. Apstāklim, ka iepriekšējā lietā Komisija bija izvēlējusies šo atbildību noteikt mātesuzņēmumam, kas nodeva īpašumtiesības, nevis meitasuzņēmumam, kas bija īpašumtiesību nodošanas priekšmets, neesot nozīmes, jo tās iepriekšējā lēmumu pieņemšanas prakse nerada saistošu juridisko ietvaru tās vēlāk pieņemto tiesību aktu tiesiskuma izvērtēšanai. Izvēloties šajā lietā atbildību par pārkāpumu noteikt *ITR Rubber* kā *ITR* saimnieciskajam pēctecim, Komisija esot izmantojusi tai judikatūrā atzīto novērtēšanas brīvību. Šajā ziņā tā norāda, ka, lai gan fakts, ka *Parker ITR* tika noteikts naudas sods, neapšaubāmi, var samazināt *Parker-Hannifin* veikto ieguldījumu vērtību, šis risks neesot nošķirams no citiem riskiem, kas rodas uzņēmuma iegādes laikā (piemēram, risks, ka būs jāuzņemas atbildība vides jomā) un pret kuriem pircējs var nodrošināties, pārdošanas līgumā paredzot atbilstošus noteikumus par atbildības neuzņemšanu.

29. Visbeidzot, Komisija norāda, ka vēl jo pamatotāk bija noteikt atbildību par pārkāpumu *Parker ITR* par visu laikposmu, kurā aktīvi, kas ir pārkāpuma priekšmets, bija iesaistīti pārkāpumā, jo noilguma dēļ nebija iespējams noteikt sodu iepriekšējam akciju turētājam, proti, *Saiag/ITR*. No šāda viedokļa raugoties, neiespējamība noteikt naudas sodu agrākajam pārvaldītājam noilguma dēļ būtu pielīdzināma situācijai, kad pēdējais minētais juridiski vairs nepastāvētu vai būtu izbeidzis jebkādu saimniecisko darbību, – šādā gadījumā, lai nodrošinātu efektīvu Savienības konkurences tiesību piemērošanu, Tiesa ir skaidri apstiprinājusi, ka pastāv saimnieciskā pēctecība¹⁰.

30. *Parker Hannifin Manufacturing* un *Parker-Hannifin* atbild, norādot, ka Komisija kļūdaini interpretē judikatūru saistībā ar saimniecisko pēctecību. Atbildētāji apelācijas tiesvedībā, pretēji Komisijai, uzskata, ka Tiesa spriedumā *ETI u.c.* (EU:C:2007:775) neesot ieviesusi mehānisku noteikumu, saskaņā ar kuru fakts, ka agrāk ir pastāvējusi vienkārša strukturāla saikne starp īpašumtiesību nodevēju un pārkāpumā iesaistītu darbību īpašumtiesību saņēmēju, īpašumtiesību saņēmēju automātiski padarītu atbildīgu par šāda pārkāpuma izdarīšanu. Tiesa esot tieši noteikusi, ka šādas sekas esot iespējamās tikai ar nosacījumu, ka ir pierādīts, ka īpašumtiesību nodevēju un īpašumtiesību saņēmēju brīdī, kad pastāvēja strukturālā saikne, faktiski kontrolēja viena un tā pati persona, un ka tie galvenokārt piemēroja vienus un tos pašus komercnorādījumus. *Parker Hannifin Manufacturing* un *Parker-Hannifin* piebilst, ka viņu veikto interpretāciju apstiprina vēlāk pieņemtais spriedums *ThyssenKrupp Nirosta*/Komisija (C-352/09 P, EU:C:2011:191), kurā ne Komisija, ne Tiesa uz strukturālo saikni, kas sākotnēji esot pastāvējusi starp īpašumtiesību nodevēju *Thyssen Stahl* un īpašumtiesību saņēmēju *ThyssenKrupp Nirosta*, nenorādīja kā uz iespējamu, pat pietiekamu pamatu, lai otru uzņēmumu atzītu par atbildīgu par pirmā uzņēmuma veikto pārkāpjošo rīcību.

31. Apstrīdētajā lēmumā Komisija nemaz neesot izvērtējusi, vai isajā laikā, kad pastāvēja strukturāla saikne starp *ITR* un *ITR Rubber*, šos abus uzņēmumus, kā tas ir noteikts spriedumā *ETI u.c.* (EU:C:2007:775), kontrolēja viena un tā pati persona un vai tie, ņemot vērā ciešās saiknes, kas tos vienoja saimnieciskajā un organizatoriskajā jomā, galvenokārt piemēroja vienus un tos pašus komercnorādījumus. Apstrīdētajā lēmumā esot tikai norādīts, ka brīdī, kad *ITR* jūras cauruļvadu darbības tika nodotas *ITR Rubber*, otrs uzņēmums “pilnībā piederēja” pirmajam. Minētajā lēmumā

10 — Komisija atsaucas uz spriedumu *ETI u.c.* (EU:C:2007:775, 41. punkts).

nekur neesot minēta judikatūra, saskaņā ar kuru varētu tikt pieņemts, ka mātesuzņēmumam ir noteicoša ietekme pār tam pilnībā piederošu meitasuzņēmumu. Turklāt atbildētāji apelācijas tiesvedībā uzskata, ka gadījumā, ja apstrīdētais lēmums netieši būtu pamatots ar šādu pieņēmumu, būtu pārkāptas to tiesības uz aizstāvību, jo tiem neesot skaidri paziņoti iebildumi.

32. *Parker Hannifin Manufacturing* un *Parker-Hannifin* no tā secina, ka, tā kā Komisija apstrīdētajā lēmumā nav izvērtējusi, vai *ITR* un *ITR Rubber* (tagad – *Parker ITR*) šajā laikposmā, kurā tiem bija strukturāla saikne, veidoja vienu uzņēmumu, Vispārējā tiesa nav pielāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, secinot, ka *Parker ITR* nevar tikt atzīts par atbildīgu par *ITR* rīcību, pamatojoties tikai uz šādu agrāk pastāvējušu strukturālu saikni.

33. Atbildētāji apelācijas tiesvedībā visbeidzot norāda, ka noteikumi par noilgumu ir objektīvi noteikumi, kuru piemērošana nav atkarīga no pārkāpumā iesaistītajām vienībām. Lai gan pēdējie minētie varēja mēģināt izvairīties no savas atbildības, nododot meitasuzņēmumus, tie turpretī nekādi nekontrolējot noilguma noteikumu piemērošanu. Komisijas apgalvojums, ka neiespējamība noteikt naudas sodu uzņēmumam noilguma dēļ esot pielīdzināma situācijai, kad agrākais pārvaldītājs juridiski vairs nepastāv vai ir izbeidzis jebkādu saimniecisko darbību, tādējādi esot radies sajaukšanas rezultātā.

3) Vērtējums

a) Ievads

34. Šī lieta īpaši iekļaujas sprieduma *ETI* u.c. (EU:C:2007:775) garā, kurā Tiesa saimnieciskās pēctecības esamību konstatēja apstākļos, kas ļoti līdzinās šīs lietas apstākļiem. Šajā lietā grupas ietvaros tika nodotas tāda jaunizveidota meitasuzņēmuma akcijas, kurš tika veidots ar mērķi to privatizēt un vēlāk pārdot – kā tas ir šajā gadījumā (un bez jebkādas norādes uz ļaunprātīgu nodomu). Turklāt abi šīs apelācijas sūdzības dalībnieki pamatojas uz šo spriedumu, lai arī pretēju tēzu pamatošanai.

b) Judikatūra

35. Jāpatur prātā, ka Savienības konkurences tiesības ir piemērojamas uzņēmumiem, kuru struktūra, finansēšanas veids, juridiskā organizācija un akcionāru skaits ar laiku var mainīties. Es (tāpat kā Komisija) uzskatu, ka šis apstāklis un nepieciešamība efektīvi pielāgot konkurences tiesības šīm izmaiņām var pamatot piekrišanu izmantot atkāpes no personiskās atbildības principa, īpaši tādās situācijās kā spriedumā lietā *ETI* u.c. (EU:C:2007:775) vai šajā lietā, kurā būtu piemērojams saimnieciskās pēctecības princips.

36. Acīmredzot, ja uzņēmums iegūst otru uzņēmumu, nopērkot tā akcijas, parasti nerodas problēmas, jo *juridiskā persona* paliek tā pati (juridiskas personas nodošana). Savukārt problēmas rodas gadījumā, ja pircējs nopērk kāda pārkāpumā iesaistīta uzņēmuma “biznesu” un nodoti tiek *aktīvi* (aktīvu nodošana)¹¹.

37. Spriedumā Komisija/*Anic Partecipazioni* (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 145. punkts) Tiesa saistībā ar saimnieciskās pēctecības principu (kura piemērošanu *Anic* pieprasīja, ņemot vērā pārkāpumā iesaistīto aktīvu nodošanu) nosprieda, ka, “ciktāl *Anic* pārmet, ka Vispārējā tiesa to atzīst par atbildīgu pārkāpuma izdarīšanā, lai gan tā esot cedējusi savas polipropilēnu saistītās darbības *Monte*, tā nav ievērojusi personiskās atbildības principu un ir noliegusi izšķirošo apstākli, kas izriet no Tiesas judikatūras (šajā ziņā skat. spriedumu *Suiker Unie* u.c./Komisija, [no 40/73 līdz 48/73, 50/73, no 54/73

11 — Piemēram, skat. Jones, A. un Sufrin, B, *EC Competition Law*, Oksforda, 2004, 121. lpp.

lidz 56/73, 111/73, 113/73 un 114/73, EU:C:1975:174], 80. un 84. punkts), un ka tā sauktais “saimnieciskās pēctecības” [principis] var tikt piemērots tikai tad, ja par uzņēmuma vadību atbildīgā juridiskā persona pēc pārkāpuma izdarīšanas ir beigusi juridiski pastāvēt. No tā arī izriet, ka šo kritēriju piemērošana nekādā ziņā nav pretrunā tiesiskās noteiktības principam”.

38. Tomēr pats par sevi fakts, ka pārkāpumā iesaistīta juridiska persona turpina pastāvēt, ne vienmēr izslēdz iespēju Komisijai saukt pie atbildības personu, kurai tikusi nodota saimnieciskā darbība.

39. Kā Tiesa nesen atgādināja spriedumā *Versalis*/Komisija (C-511/11 P, EU:C:2013:386), “saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar konkurenci saistītās Savienības tiesības attiecas uz uzņēmumu darbību un ar uzņēmuma jēdzienu konkurences tiesībās tiek saprasta jebkura saimnieciska vienība, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šo struktūru juridiskā statusa un finansēšanas veida. Ja šāda saimnieciska vienība pārkāpj konkurences noteikumus, saskaņā ar personiskās atbildības principu tai ir jāatbild par šo pārkāpumu [12]. [...] Tiesa jau ir nospriedusi, ka, ja divas vienības veido vienu un to pašu ekonomisko vienību, tas, ka vienība, kura ir izdarījusi pārkāpumu, vēl pastāv, pats par sevi netraucē uzlikt sodu tai vienībai, kurai ir nodota saimnieciskā darbība. It īpaši šāda sodīšana ir pieļaujama tad, ja šos subjektus kontrolē viena un tā pati persona un ja, ņemot vērā ciešās saiknes starp šiem subjektiem ekonomiskā un organizatoriskā ziņā, tie galvenokārt piemēro vienus un tos pašus komercnorādījumus”¹³ (mans izcēlums). Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa turklāt atsauca uz šiem pašiem saimnieciskās pēctecības principa piemērošanas nosacījumiem (92. un 93. punkts).

40. Es varu saprast šīs judikatūras loģiku – ņemot vērā aizliegto vienošanos un, dažkārt, Komisijas izmeklēšanu ilgumu, saimnieciskās pēctecības grupas ietvaros (kas turklāt var tikt izmantota, lai izvairītos no atbildības) gadījumos ir būtiski izvairīties no tā, ka pārkāpums paliek nesodīts, īpaši, piemērojot Savienības konkurences tiesību lietderīgas iedarbības principu.

41. Spriedumā *HFB u.c.*/Komisija (T-9/99, EU:T:2002:70, 106. punkts) Vispārējā tiesa pamatoti nosprieda, ka “taisnība, ka atsevišķos apstākļos konkurences noteikumu pārkāpumā var tikt vainots juridiskas personas, kas ir tā izdarītāja, saimnieciskais pēctecis, pat ja juridiskā persona lēmuma, ar kuru tiek konstatēts minētais pārkāpums, pieņemšanas dienā turpina pastāvēt, lai veikto izmaiņu dēļ, proti, mainot attiecīgo uzņēmumu juridisko formu, netiktu apdraudēta šo noteikumu lietderīgā iedarbība”¹⁴.

42. Savā virspalātas spriedumā *ETI u.c.* (EU:C:2007:775, 40., 41. un 44. punkts) Tiesa apstiprināja, ka saimnieciskās pēctecības principa piemērošanu attaisno nepieciešamība nodrošināt, lai sankcijām, ar kurām tiek sodīti konkurences tiesību pārkāpumi, būtu preventīva iedarbība.

43. Minētā sprieduma 41. punktā Tiesa atgādināja, ka, “ja nav pierādīta iespēja uzlikt sankcijas citai saimnieciskai vienībai, nevis tai, kas ir izdarījusi pārkāpumu, uzņēmumi var izvairīties no sankcijām tikai tāpēc, ka to identitāte ir mainīta restrukturizācijas rezultātā, cesiju vai citu juridisku vai organizatorisku izmaiņu rezultātā. Tādējādi tiktu apdraudēts mērķis apkarot konkurences tiesību normām pretēju rīcību un novērst tās atkārtošanos ar atturošām sankcijām¹⁵”. 42. punktā Tiesa turpināja: ja “vienība, kas ir izdarījusi konkurences noteikumu pārkāpumu, izdara juridiskas vai organizatoriskas izmaiņas, šo izmaiņu rezultātā nav obligāti jābūt izveidotam jaunam uzņēmumam, kas atbrīvots no atbildības par iepriekšējās saimnieciskās vienības konkurences noteikumiem pretējo uzvedību, ja no saimnieciskā viedokļa abas vienības ir identiskas”.

12 — Šajā ziņā Tiesa atsauca uz spriedumu *ETI u.c.* (EU:C:2007:775, 38. un 39. punkts un tajos minētā judikatūra).

13 — Tiesa atsauca uz spriedumu *ETI u.c.* (EU:C:2007:775, 48. un 49. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra, proti, spriedums *Aalborg Portland u.c.*/Komisija, EU:C:2004:6, 355.–358. punkts).

14 — Vispārējā tiesa atsauca uz spriedumu *NMH Stahlwerke*/Komisija (T-134/94, EU:T:1999:44, 127. punkts).

15 — Šajā ziņā Tiesa šeit atsauca uz šādu judikatūru: spriedumi *ACF Chemiefarma*/Komisija (41/69, EU:C:1970:71, 173. punkts), *Showa Denko*/Komisija (C-289/04 P, EU:C:2006:431, 61. punkts) un *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija (C-76/06 P, EU:C:2007:326, 22. punkts).

44. Tāpat sava sprieduma *Hoechst*/Komisija (T-161/05, EU:T:2009:366) 51. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka “konkurences noteikumu efektīvas īstenošanas mērķiem aizliegta vienošanās izņēmuma kārtā tomēr var būt jāinkriminē nevis uzņēmuma, kas ir aizliegta vienošanās dalībnieks, sākotnējam, bet jaunajam komersantam gadījumā, ja tas faktiski var tikt uzskatīts par sākotnējā komersanta pēcteci, proti, ja tas turpina vadīt uzņēmumu, kas ir aizliegta vienošanās dalībnieks”. Vispārējā tiesa minēja sprieduma *ETI* u.c. (EU:C:2007:775) 41. punktu.

c) Izskatāmā lieta

i) Vispārējā nostāja

45. Uzskatu, ka, pat ja Vispārējā tiesa patiesi ir atgādinājusi (lai arī to padziļināti neanalizējot) pareizo judikatūru saimnieciskās pēctecības grupas ietvaros jomā, tā to izskatāmajā lietā nav pareizi piemērojusi.

46. Kā pamatoti norādīja Komisija, šajā gadījumā ir jānodala divas aktīvu nodošanas (divi atsevišķi darījumi ar savām juridiskajām sekām¹⁶): pirmā nodošana *grupas ietvaros* – šajā gadījumā *Saiag* grupā, kurā *ITR* aktīvi tika nodoti *ITR Rubber*, un otrā nodošana *starp grupām*, šajā gadījumā starp *Saiag* un *Parker-Hannifin* grupu, *Saiag* pārdodot *ITR Rubber*, kas vēlāk kļuva par *ITR Parker*, uzņēmumam *Parker-Hannifin*¹⁷.

47. Pārsūdzētais spriedums acīmredzami ir saistīts tikai ar otro nodošanu (piemēram skat. šī sprieduma 116. un 121. punktu); šādu interpretāciju piedāvāja prasītāji pirmajā instancē un to apstiprināja Vispārējā tiesa. Tādējādi Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kļūdaini kvalificējot faktus, kas izraisīja saimnieciskās pēctecības principa nepareizu piemērošanu. Vispārējā tiesa kļūdaini pamatojās uz strukturālo saikņu neesamību pēc aktīvu nodošanas *Parker ITR*, proti, starp *Saiag/ITR* un *Parker-Hannifin*, lai gan līdzīgas saiknes kopš pirmās aktīvu nodošanas (grupas ietvaros) līdz otrās nodošanas (starp grupām) datumam pastāvēja starp *ITR* un tam pilnībā piederošo meitasuzņēmumu *Parker ITR*.

48. Manuprāt, pirmā nodošana notika atbilstoši judikatūrā noteiktajiem apstākļiem, lai varētu uzskatīt, ka pastāv saimnieciskās pēctecības gadījums, kas ļauj atkāpties no personiskās atbildības principa.

49. Saskaņā ar judikatūru¹⁸, ja divas vienības (šajā gadījumā – *ITR* un *ITR Rubber*) veido vienu ekonomisko vienību, tas, ka vienība, kas ir izdarījusi pārkāpumu (*ITR*), joprojām pastāv, pats par sevi netraucē sodīt vienību, kurai tā ir nodevusi savu saimniecisko darbību (*ITR Rubber*). Turklāt šāda sankcijas īstenošana it īpaši ir pieļaujama, ja šīs vienības kontrolē viena un tā pati persona (šajā gadījumā – *Saiag*) un, ievērojot tās saistošās ciešās ekonomiskās un organizatoriskās saites, galvenokārt tiek piemēroti tie paši komercnorādījumi.

16 — Pat ja divi darījumi ekonomiskā ziņā var būt savstarpēji atkarīgi, tomēr nevar atstāt bez ievēribas pirmo darījumu vai uzskatīt, ka no tā izrietošā juridiskā atbildība izzūd, jo to *ipso facto* absorbē otrs darījums.

17 — Es (tāpat kā Komisija) uzskatu, ka šīs lietas priekšmets nav acīmredzami tikai juridiskās personas, kas piedalījusies pārkāpumā, pārdošana; pat ja *ITR* tika pārdots kā juridiska persona, šai personai tās pagātnes dēļ joprojām ir atbildība jaunas grupas ietvaros, kā tas izriet no sprieduma *Cascades*/Komisija (EU:C:2000:626). Tāpat nevar teikt, ka šī lieta ir saistīta ar aktīvu pārdošanu neatkarīgai grupai.

18 — Skat. spriedumus *Aalborg Portland* u.c./Komisija (EU:C:2004:6, 356.–359. punkts) un *ETI* u.c. (EU:C:2007:775, 48. un 49. punkts). Īpaši nozīmīgs šajā gadījumā ir sprieduma *Aalborg Portland* u.c./Komisija (EU:C:2004:6) 359. punkts: “šajā ziņā ir taisnība, ka iepriekš minētajā spriedumā Komisija/*Anic Partecipazioni* (145. punkts) Tiesa ir nospriedusi, ka saimnieciskā pēctecība var pastāvēt tikai tad, ja par uzņēmuma vadību atbildīgā juridiskā persona pēc pārkāpuma izdarīšanas ir beigusi juridiski pastāvēt. Tomēr šī lieta attiecas uz diviem pastāvošiem un aktīviem uzņēmumiem, no kuriem viens bija otram tikai cedējis daļu no savām darbībām un starp kuriem nav bijusi strukturāla saistība. Tomēr, kā izriet no šī sprieduma 344. punkta, tā tas nav šajā gadījumā” (mans izcēlums).

50. Svarīgi atgādināt, ka *ITR* gadījumā aktīvi tika nodoti vienībai (*ITR Rubber*), kas tika izveidota pašā uzņēmumā, kurš bija pārkāpuma izdarītājs (*ITR*), pārkāpuma laikā, tādējādi ir izpildīti saimnieciskās pēctecības grupas ietvaros nosacījumi. Tikai vēlāk no grupas *Saiag/ITR* grupai *Parker-Hannifin* tika nodoti nevis aktīvi, bet gan juridiska persona (*ITR Rubber*), pirms tā tika pārdēvēta par *Parker ITR*. Jāpiebilst, ka *Komisija*, ņemot vērā saimnieciskās pēctecības principu, *Parker-Hannifin* neatzina par vainīgu laikposmā līdz *ITR Rubber* akciju iegādei.

51. Tādējādi apstrīdēta tiek tikai *pati ITR Rubber (vai Parker ITR) atbildība*, kurš, pirms tas tika pārdots *Parker-Hannifin*, saņēma aktīvus, kas ir pārkāpuma priekšmets, no sava mātesuzņēmuma *ITR*, kas ir *Saiag/ITR* grupas biedrs. Es uzskatu, ka *Komisijas* tēze, ciktāl ar to tiek apstiprināts, ka šī aktīvu nodošana grupas ietvaros pirms meitasuzņēmuma pārdošanas saskaņā ar judikatūru ļauj atzīt *ITR Rubber* (vai *Parker ITR*) kā saimnieciskā pēcteča grupas ietvaros vainu par *ITR* pārkāpjošo rīcību, ir pareiza. Lai arī kādi būtu *Saiag/ITR* galīgie mērķi, izveidojot *ITR Rubber*, nodošana radīja iekšējas organizatoriskas izmaiņas¹⁹, tādējādi ar aizliegto vienošanos saistīto darbību nododot *ITR Rubber*, kas sākotnēji ar šo nosaukumu un vēlāk ar nosaukumu *Parker ITR veica šīs darbības un vismaz sešus gadus bija aizliegtas vienošanās dalībnieks*. Citiem vārdiem sakot, *ITR Rubber* (vēlāk – *Parker ITR*) saglabāja atbildību, radot jaunu atbildību savam jaunajam īpašniekam turpinātas dalības pārkāpumā dēļ. Turklāt pretēji tam, ko, šķiet, uzskata *Vispārējā* tiesa, ar juridiskas personas pārdošanu nepietiek, lai tiktu pārtraukta agrāka saimnieciskā pēctecība²⁰.

ii) *Vispārējās* tiesas pamatojuma detalizēta analīze

52. Atgriežoties pie pārsūdzētā sprieduma, var tikt konstatēts, ka *Vispārējā* tiesa vismaz 48 punktus ir veltījusi saimnieciskās pēctecības principam (proti, minētā sprieduma 83.–130. punkts). Tomēr man nešķiet, ka no pārsūdzētā sprieduma skaidri izrietētu pamati, kuru dēļ *Vispārējā* tiesa ir izslēgusi *ITR Rubber* (kas vēlāk, to cedējot *Parker-Hannifin* grupai, kļuva par *Parker ITR*) kā *ITR* saimnieciskā pēcteča atbildību.

53. Ja mēs izvērtējam šo secinājumu 22. punktā minētos pārsūdzētā sprieduma punktus, šķiet, ka *Vispārējā* tiesa ir spriedusi šādi: i) *ITR Rubber Saiag* grupas ietvaros pastāvēja tikai septiņus mēnešus un tikai islaicīgi (vienu mēnesi) veica ar jūras cauruļvadiem saistītas darbības (115. punkts); ii) *ITR Rubber Saiag* grupas ietvaros tika izveidots tikai ar mērķi to pārdot trešajai personai (proti, *Parker* grupai) (115. punkts); iii) “šādos apstākļos” par pārkāpumu laikposmā līdz 2002. gada 1. janvārim – dienai, kad *ITR Rubber* tika nodotas ar aizliegto vienošanos saistītās darbības, – bija jāatbild iepriekšējam attiecīgo darbību pārvaldītājam (*ITR* un tā mātesuzņēmumam *Saiag*) (116. punkta pirmais teikums, kā arī 118.²¹ un 119.²² punkts); iv) *ITR* cedēšana *Parker-Hannifin*, ko veica *Saiag*, tādējādi nav jāizvērtē kā saimnieciskas pēctecības gadījums (116. punkta otrais teikums).

54. Zemāk es analizēšu faktus un apstākļus, uz kuriem *Vispārējā* tiesa balstīja savu pamatojumu, lai noraidītu saimnieciskās pēctecības principa piemērošanu.

19 — Skat. spriedumu *ETI* u.c. (EU:C:2007:775, 41., 42. un 44. punkts).

20 — Strīdīgo aktīvu pārdošana *Saiag* grupas ietvaros un vēlāka juridiskas personas *Parker ITR* pārdošana jaunai grupai konceptuāli ir jāizskata kā atšķirīgi notikumi.

21 — “Līdz ar to *Komisijai* bija jākonstatē, ka *Saiag* un *ITR* bija atbildīgi par pārkāpumu līdz 2002. gada 1. janvārim, un pēc tam attiecīgā gadījumā jākonstatē, ka attiecībā uz šo pārkāpumu ir iestājies noilgums, ko tā ir tiesīga atzīt atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai [..].”

22 — “Tomēr, pastāvot šādiem apstākļiem, *Komisija* nevarēja atzīt *ITR Rubber* atbildību par laikposmu pirms 2002. gada 1. janvāra, kas ir datums, kad tai tika nodoti ar aizliegto vienošanos saistītie aktīvi.”

– Kad bija jāpastāv strukturālām saiknēm starp īpašumtiesību nodevēju un īpašumtiesību saņēmēju? Vai īpašumtiesību nodevējam juridiski bija jāizbeidz pastāvēt?

55. Taisnība, ka spriedumā *ETI* u.c. (EU:C:2007:775, 50. punkts) ir norāde uz strukturālām saiknēm starp īpašumtiesību nodevēju un īpašumtiesību saņēmēju “pārkāpjošās rīcības veikšanas laikā”.

56. Tomēr, pamatojoties uz apelācijas sūdzībām, Tiesa jau ir apstiprinājusi saimnieciskas pēctecības esamību, lai gan aktīvu nodošana notika pēc pārkāpuma izbeigšanas (tas, manuprāt, apstiprina, ka strukturālām saiknēm nav noteikti jābūt visā pārkāpuma laikposmā), bet strukturālās saiknes starp īpašumtiesību nodevēju uzņēmumu un īpašumtiesību saņēmēju uzņēmumu pastāvēja *Komisijas lēmuma pieņemšanas brīdī*.

57. Savā spriedumā lietā *Cimenteries CBR* u.c./Komisija²³ Vispārējā tiesa apstiprināja *Aalborg*, kas ar tā izveidi 1990. gadā (ar atpakaļejošu spēku no 1990. gada 1. janvāra) saņēma aktīvus, kas bija *Aktieselskabet Aalborg Portland-Cement Fabrik (AAPCF)* veiktā pārkāpuma priekšmets, saimnieciskā pēctecā statusu, lai gan pārkāpums ilga no 1983. gada janvāra līdz 1988. gada decembrim. Lai gan uzņēmums *Aalborg* norādīja, ka uzņēmums, kas bija veicis pārkāpumu, “juridiski nav beidzis pastāvēt, jo tas ir kļuvis par pārvaldītājsabiedrību, kurai ar tās jauno nosaukumu pieder 50 % no *Aalborg* akcijām” (1334. punkts), Vispārējā tiesa šo argumentu noraidīja, pamatojoties uz to, ka grozījumi tika veikti grupas reorganizācijas ietvaros, kas ļaujot uzskatīt, ka *Aalborg* un pārkāpuma izdarītājs veido vienu ekonomisko vienību EKL 81. panta izpratnē un tādējādi Komisija var atzīt “*Aalborg* atbildību par sabiedrības darbībām” (1335. punkts).

58. Apelācijas tiesvedībā Tiesa Vispārējās tiesas spriedumu šajā jautājumā apstiprināja²⁴.

59. Arī *Aalborg* norādīja, ka to “nevarēja atzīt par atbildīgu par aizliegtas vienošanās darbībām vēsturiskā laikposmā, ar kuru lēmums *Ciment* lietā, pretēji [iebildumu paziņojumam], saista šo pārkāpumu. Ņemot vērā, ka [uzņēmums] vēl nebija izveidots brīdī, kad norisinājās attiecīgās sanāksmes, nav apšaubāms, ka tā pārstāvji nepiedalījās sanāksmēs, kas tika uzskatītas par būtiskām aizliegtās vienošanās ietvaros, kura tika konstatēta ar lēmumu *Ciment* lietā” (minētā Tiesas sprieduma 351. punkts).

60. Norādījusi, ka tiesību jautājums par to, vai sabiedrība, kas bija veikusi pārkāpumu, “joprojām pastāv, pilnīgi un noteikti izslēdz iespēju, ka Komisija varētu vērsties pret *Aalborg* kā pārkāpuma izdarītāju no ekonomiskā un organizatoriskā viedokļa”, Tiesa atbildēja noliedzīgi, norādot, ka, ņemot vērā uzņēmuma saimniecisko identitāti pirms un pēc veiktajām izmaiņām, minētā uzņēmuma kā juridiskas personas esamības saglabāšana “patī par sevi tādējādi neradot lēmuma atcelšanas pamatu” (358. punkts). Atzīstot, ka spriedumā Komisija/*Anic Partecipazioni* (EU:C:1999:356) tā bija nolēmusi, ka saimnieciskā pēctecība nevar pastāvēt gadījumā, ja juridiskā persona, kas atbild par uzņēmuma apsaimniekošanu, pēc pārkāpuma izdarīšanas juridiski vairs nepastāv, Tiesa tomēr uzsvēra, ka lietā, kurā tika pieņemts minētais spriedums, runa bija par “diviem pastāvošiem un aktīviem uzņēmumiem, no kuriem viens bija otram cedējis daļu no savām darbībām un starp kuriem nebija strukturālas saistības” (359. punkts)²⁵, taču šajā gadījumā tas tā nav.

61. Šādu pieeju piemēroja arī Vispārējā tiesa spriedumā *Jungbunzlauer*/Komisija (EU:T:2006:270, 131. un 132. punkts): “Runājot par laiku pirms *Jungbunzlauer* grupas pārstrukturēšanas 1993. gadā, ir jākonstatē, [...] ka līdz 1993. gadam *Jungbunzlauer GmbH* bija atbildīga ne tikai par grupas darbību citronskābes tirgū, bet arī par visas grupas darbības vadīšanu. Šis uzdevums, kas ietvēra grupas darbības

23 — T-25/95, T-26/95, no T-30/95 līdz T-32/95, no T-34/95 līdz T-39/95, no T-42/95 līdz T-46/95, T-48/95, no T-50/95 līdz T-65/95, no T-68/95 līdz T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/95, EU:T:2000:77, pamatojuma 1334. un 1335. punkts un rezolutīvās daļas 15) punkts.

24 — Spriedums *Aalborg Portland* u.c./Komisija (EU:C:2004:6, 344.–359. punkts).

25 — Skat. šo secinājumu 39. punktu.

vadīšanu, ieskaitot darbību, kas attiecas uz citronskābes tirgu, tomēr 1993. gadā tika nodots Jungbunzlauer, kas ir kļuvusi par Jungbunzlauer GmbH ekonomisko tiesību pārņēmēju grupas darbības vadīšanas ziņā” (mans izcēlums), bet “tas, ka uzņēmums turpina pastāvēt kā juridiska vienība, neizslēdz, ka, [ņemot vērā Savienības konkurences] tiesības, daļa no šīs sabiedrības darbībām varēja tikt nodotas citai sabiedrībai, kas kļūst atbildīga par pirmās sabiedrības veiktajām darbībām”.

62. Tāpat spriedumā *ArcelorMittal Luxembourg* u.c./Komisija²⁶ tika apstiprināts saimnieciskās pēctecības esamības konstatējums, lai gan aktīvu nodošana *ProfilARBED* notika 1992. gadā, proti, pēc tam, kad pārkāpums tika izbeigts 1991. gadā.

63. Vispārējā tiesa spriedumā (attiecīgi 36. un 111. punkts) norādīja, ka “saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 1. pantu “uzņēmums, kura sastāvā ir [*ARBED*, *TradeARBED* un *ProfilARBED*], noslēdza vairākus nolīgumus un īstenoja saskaņotas darbības, kuru mērķis vai sekas bija cenu noteikšana, kvotu piešķiršana un intensīva informācijas apmaiņa Kopienas tērauda siju nozarē, tādējādi pārkāpjot [EOTKL] 65. panta 1. punktu. Uzņēmuma attiecīgajā sastāvā līdzdalība šajos pārkāpumos ilga no 1988. gada 1. jūlija līdz 1991. gada 16. janvārim”, un “šajā gadījumā *ProfilARBED* kā *ARBED* pilnībā piederošas meitas sabiedrības izveidošana 1992. gadā, lai turpinātu *ARBED* saimniecisko un rūpniecisko darbību tērauda siju ražošanas nozarē, ir lietām, kuru rezultātā tika pieņemti spriedumi apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija un lietā *Jungbunzlauer*/Komisija, analogisks gadījums” (mans izcēlums).

64. Šo Vispārējās tiesas spriedumu vēlāk apstiprināja Tiesa, sprieduma *ArcelorMittal Luxembourg* /Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c. (EU:C:2011:190) 104. punktā precizējot, ka “savukārt attiecībā uz *ARBED* argumentu, ka [meitasuzņēmuma] vainošana prettiesiskā rīcībā izraisītu, ka attiecībā uz šādu [uzņēmumu] tiktu piemērots nelabvēlīgāks atbildības tiesiskais regulējums nekā tas, kuru piemēro [mātesuzņēmumam], pietiek atgādināt, ka šajā lietā Komisija iepriekš minētajā rīcībā [meitasuzņēmumu] vainoja tādēļ, ka tas bija pārņēmis [mātesuzņēmuma] saimnieciskās darbības – tātad [meitasuzņēmuma] atbildību pakārtojot [mātesuzņēmuma] atbildībai, līdz ar to [meitasuzņēmumam] piemērotais atbildības tiesiskais regulējums nekādi nav nelabvēlīgāks par to, kurš tiek piemērots [mātesuzņēmumam]” (mans izcēlums).

65. Es (tāpat kā Komisija) uzskatu, ka cita veida nostāja radītu patvaļīgus rezultātus, jo iespējamība noteikt atbildību par pārkāpjošu uzvedību īpašumtiesību saņēmēja uzņēmumam par laikposmu pirms nodošanas būtu atkarīga no strukturālo saikņu saglabāšanas ar īpašumtiesību nodevēju un sekas radikāli atšķirtos atkarībā no tā, vai minētā saikne tiktu pārtraukta īsu laiku pirms vai pēc pārkāpuma izbeigšanas.

66. Turklāt ir jāatgādina, ka Tiesa ir noteikusi, ka īpašumtiesību saņēmēja uzņēmumu var uzskatīt par īpašumtiesību nodevēja uzņēmuma saimniecisko pēcteci arī tad, ja strukturālās saiknes, kas starp tiem pastāvēja visā pārkāpuma laikposmā (un tādējādi – darbības nodošanas brīdī), lēmuma pieņemšanas brīdī bija zudušas²⁷.

67. No iepriekš minētās judikatūras izriet, ka saimnieciskās pēctecības principa piemērošana grupas ietvaros nenosaka ne to, ka īpašumtiesību nodevējam juridiski būtu jāpārtrauc eksistēt, ne to, ka strukturālajām saiknēm starp īpašumtiesību nodevēju un īpašumtiesību saņēmēju būtu jāilgst visu pārkāpuma laikposmu.

26 — EU:T:2009:90.

27 — Šajā ziņā skat. spriedumu *ETI* u.c. (EU:C:2007:775, 50. punkts), kurā Tiesa nepārņēma ģenerālvokātes J. Kokotes secinājumu 96. punktā ieteikto pretējo analīzi (EU:C:2007:404, saskaņā ar šo analīzi strukturālajām saiknēm bija jāpastāv lēmuma pieņemšanas brīdī).

68. Manuprāt, būtiskajam datumam, kas ļautu izvērtēt, vai ir notikusi aktīvu nodošana grupas ietvaros vai arī starp neatkarīgiem uzņēmumiem, ir jābūt pašam aktīvu nodošanas datumam²⁸. Šajā gadījumā no lietas materiāliem izriet, ka *ITR Rubber* – meitasuzņēmumu, kuram tika nodoti aktīvi, patiešām izveidoja *Saiag/ITR* grupa, lai gan grupa to joprojām kontrolēja.

69. Tādējādi šobrīd ir jāatzīmē, ka pretēji to nostājai pirmajā instancē šķiet, ka atbildētāji šobrīd atzīst²⁹, ka saimnieciskā pēctecība var tikt konstatēta, lai arī Komisijas lēmuma pieņemšanas brīdī strukturālo saikņu vairs nav³⁰.

– Strukturālo saikņu ilgums

70. Taisnība, ka strukturālās saiknes starp *ITR* un *ITR Rubber* pastāvēja, ilgākais, septiņus mēnešus, proti, no 2001. gada 27. jūnija līdz 2002. gada 31. janvārim, lai gan apstrīdētajā lēmumā aplūkots pārkāpuma laikposms ilga laikā no 1986. līdz 2007. gadam un šis lēmums tika pieņemts 2009. gadā. Tomēr šajā gadījumā ir izpildīti judikatūrā norādītie nosacījumi, lai *ITR Rubber* (tagad – *Parker ITR*) kā saimnieciskajam pēctecim grupas ietvaros varētu noteikt atbildību par *ITR* un *Pirelli Treg* agrāko rīcību kopš 1986. gada³¹. *ITR* tā juridiskā un saimnieciskā priekšteča *Pirelli Treg* atbildība tika nodota pēc tam, kad tas apvienojās ar šo vienību 1990. gadā. 2001. gada 27. jūnijā *ITR* izveidoja *ITR Rubber* (tagad – *Parker ITR*) kā tam pilnībā piederošu meitasuzņēmumu, vēlāk, 2002. gada 1. janvārī, tas tam nodeva aktīvus, kas ir pārkāpuma priekšmets. Jāpiebilst, ka juridisko vienību *ITR Rubber* izveidoja *Saiag/ITR*, nevis pircējs *Parker-Hannifin*, aktīvi *ITR Rubber* tika nodoti, kad to joprojām kontrolēja *Saiag/ITR*³². No 2001. gada 27. jūnija līdz *Parker ITR* īpašumtiesību nodošanai 2002. gada 31. janvārī starp *ITR* (aktīvu īpašumtiesību nodevējs) un *ITR Rubber* (tagad – *Parker ITR*) (īpašumtiesību saņēmējs) pastāvēja strukturālas saiknes, kādas pastāv starp mātesuzņēmumu un tam pilnībā piederošu meitasuzņēmumu, un tie abi veidoja vienu un tā paša uzņēmuma (*Saiag*) daļu. Tādējādi aktīvu nodošana, kas stājās spēkā 2002. gada 1. janvārī, notika, pastāvot šīm strukturālajām saiknēm.

71. Lai arī strukturālajām saiknēm noteikti ir jāpastāv nodošanas dienā, šīm saiknēm turpretī nebūtu noteikti jāpastāv ilgstoši vai visā pārkāpuma laikā³³, lai abas vienības veidotu vienu un to pašu ekonomisko vienību Savienības konkurences tiesību izpratnē³⁴. Tādējādi nevajadzētu būt nozīmei tam, ka *ITR Rubber Saiag* grupā nebija ilgi un ka kopš tā izveides un pārdošanas *Parker-Hannifin* grupai pagāja īss laikposms, it īpaši tādēļ, ka pēc tam, kad strīdīgie aktīvi tika nodoti, *Parker ITR* turpināja būt aizliegtas vienošanās dalībnieks³⁵. Pamatošanās uz notikumiem, kas norisinājušies pēc aktīvu nodošanas (un to izvērtēšanas pienākums), acīmredzami radītu tiesisku nenoteiktību.

28 — Skat. spriedumus *Aalborg Portland* u.c./Komisija (EU:C:2004:6, 356. un 357. punkts) un *ETI* u.c. (EU:C:2007:775, 48.–52. punkts).

29 — Skat. to atbildes raksta Tiesai 35. punktu.

30 — Skat. to atbildes raksta Tiesai 28., 29., 35. un 41. punktu un pārsūdzētā sprieduma 59. punktu, kur “prasītāji precīzē, ka nesenā judikatūra apstiprinot, ka grupas ietvaros veiktas aktīvu nodošanas gadījumā saimnieciskās pēctecības teorija var tikt piemērota tikai tad, ja strukturālās saiknes starp vienību, kas ir īpašumtiesību saņēmēja, un vienību, kas nodod īpašumtiesības, Komisijas lēmuma pieņemšanas brīdī vēl aizvien turpina pastāvēt”.

31 — Skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 370.–373. apsvērumu.

32 — Tādējādi to, ka *ITR Rubber* (tagad – *Parker ITR*) tika noteikta atbildība, pamatojoties uz saimniecisko pēctecību, atkāpjoties no personiskās atbildības principa, pamato šī *Saiag/ITR* grupas kontrole pār attiecīgo darbību šīs grupas ietvaros.

33 — Šajā ziņā Komisija pamatojas uz spriedumiem *Aalborg Portland* u.c./Komisija (EU:C:2004:6) un *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c. (EU:C:2011:190, 104. punkts), kuros Tiesa apelācijas tiesvedībā apstiprināja Vispārējās tiesas, kas bija piekritusi saimnieciskās pēctecības esamībai, lai arī aktīvu nodošana notika pēc pārkāpuma izbeigšanas, analīzi.

34 — Piemēram, skat. spriedumu *ETI* u.c. (EU:C:2007:775, 48. un nākamie punkti).

35 — Komisija uzskata, ka brīdī, kad mātesuzņēmums *Parker-Hannifin* uzzināja par pārkāpuma esamību, tas tomēr nolēma slēpt aizliegtas vienošanās esamību, cerot, ka tā netiks atklāta.

72. Lai gan judikatūrā nav daudz konkrētu norāžu par strukturālo saikņu ilgumu (šajā gadījumā tie ir septiņi mēneši, nevis viens mēnesis, kā to apgalvo atbildētāji), es tomēr norādu, ka spriedumos lietās *Areva* u.c./Komisija (T-117/07 un T-121/07, EU:T:2011:69) un apelācijas tiesvedībā lietā *Areva* /Komisija (C-247/11 P un C-253/11 P, EU:C:2014:257)³⁶ mātesuzņēmumam (*Areva Group*) meitasuzņēmums piederēja četrus mēnešus un tas tika uzskatīts par pietiekamu, lai tam noteiktu ievērojamu naudas sodu, atzīstot mātesuzņēmumu par solidāri atbildīgu.

– Par apstākļiem, ka *ITR Rubber* kopš tā izveides bija paredzēts pārdot un tas tika pārdots neilgu laiku pēc izveides

73. Manuprāt, šie apstākļi nav jāņem vērā. Faktiski, ja tiktu ņemts vērā tāds subjektīvais faktors kā meitasuzņēmuma izveides mērķis (pārsūdzētā sprieduma 115. punkts), tas radītu tiesisko nenoteiktību, jo saimnieciskās pēctecības principa piemērošanai ir jābūt pakļautai objektīviem un skaidriem noteikumiem un tā nevar būt atkarīga no subjektīviem nolūkiem.

74. Nodošanas tuvākā vai tālākā laikposmā ekonomiskā mērķa ņemšana vērā būtu pretrunā arī pieejai, kas tika noteikta spriedumā *ETI* u.c. (EU:C:2007:775), kurā Tiesas virspalāta neņēma vērā i) to, ka *Amministrazione autonoma dei monopoli di Stato (AAMS)* darbības nodošana *ETI* tika veikta, ņemot vērā vēlāk notikušu privatizāciju, jo šis fakts neizslēdza saimniecisko pēctecību, un ii) apstākli, ka saimnieciskais priekštecis joprojām pastāvēja.

75. Apstākļi, ka *ITR Rubber* speciāli tika izveidots strīdīgo aktīvu saņemšanai, tādējādi pieļauj saimnieciskās pēctecības konstatēšanu un neļauj likumīgi izslēgt *Parker ITR* kā *ITR* saimnieciskā pēcteča atbildību. Situācija neatšķiras no *ETI* situācijas, kas īpaši tika izveidots, lai turpinātu *AAMS* darbības, jo valsts tiesiskajā regulējumā, ar kuru tika izveidots *ETI*, paralēli tika paredzēts nodot *ETI* *AAMS* komercdarbību tabakas jomā.

76. Tiesa spriedumā *ETI* u.c. (EU:C:2007:775, 44. punkts) arī uzsvēra³⁷, ka “tāpat nav nozīmes tam, ka darbības nodošana ir notikusi nevis ar privātpersonu, bet likumdevēja lēmumu ar mērķi privatizēt. *Dalībvalsts pieņemto uzņēmuma restrukturizācijas un reorganizācijas pasākumu sekas nevar būt Kopiesas tiesību lietderīgās iedarbības atņemšana*” (mans izcēlums).

77. Tāpat strukturālās saiknes starp attiecīgo aktīvu īpašumtiesību nodevēju un īpašumtiesību saņēmēju, īpaši uzņēmuma, kas ir izdarījis pārkāpumu, ietvaros, ir jāizvērtē neatkarīgi no notikumiem, kas ir norisinājušies pēc nodošanas, piemēram, uzņēmuma likvidēšana vai īpašumtiesību saņēmēja meitasuzņēmuma pārdošana.

iii) Cits atbildētāju arguments – kāda veida strukturālās saiknes?

78. Atbildētāji norāda, ka Tiesa spriedumā *ETI* u.c. (EU:C:2007:775) neesot ieviesusi mehānisku noteikumu, saskaņā ar kuru tikai tas, ka agrāk starp pārkāpumā iesaistītas darbības īpašumtiesību nodevēju un īpašumtiesību saņēmēju ir pastāvējusi strukturāla saikne, automātiski nozīmētu īpašumtiesību saņēmēja atbildību par šāda pārkāpuma izdarīšanu. Tiesa esot tieši nospriedusi, ka šādas sekas esot iespējamās tikai ar nosacījumu, ka ir pierādīts, ka īpašumtiesību nodevēju un īpašumtiesību saņēmēju brīdī, kad pastāvēja strukturālā saikne, faktiski kontrolēja viena un tā pati persona un ka tās galvenokārt piemēroja vienus un tos pašus komercnorādījumus³⁸.

36 — Vispārējās tiesas spriedumu Tiesa daļēji atcēla, tomēr ne šajā jautājumā.

37 — Skat. arī ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumu šajā pašā lietā (EU:C:2007:404) 95. punktu.

38 — Šī sprieduma 49. punkts.

79. Tās pamatojas uz faktu, ka šajā spriedumā Tiesa, lai arī tā ņēma vērā strukturālas saiknes esamību starp abām attiecīgajām vienībām (proti, to, ka tās abas piederēja vienai un tai pašai valsts iestādei), tomēr pienākumu pārbaudīt, vai šīs vienības atradās minētās iestādes “pārraudzībā”³⁹, atstāja valsts tiesas ziņā, turklāt valsts tiesa to noliedza.

80. Atbildētāji uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija absolūti nav izvērtējusi, vai īsajā laikposmā, kad starp *ITR* un *ITR Rubber* pastāvēja strukturāla saikne, šīs abas vienības, kā tas ir noteikts spriedumā *ETI* u.c. (EU:C:2007:775), kontrolēja viena un tā pati persona un vai tās, ņemot vērā ciešās saiknes, kas tās vienoja ekonomiskajā un organizatoriskajā jomā, galvenokārt piemēroja vienus un tos pašus komercnorādījumus. Apstrīdētajā lēmumā esot minēts tikai, ka brīdī, kad *ITR* jūras cauruļvadu darbības nodeva *ITR Rubber*, pēdējais “pilnībā” piederēja pirmajam. Minētajā lēmumā nekur neesot minēta judikatūra, saskaņā ar kuru varētu tikt prezumēts, ka mātesuzņēmumam ir izšķiroša ietekme uz tam pilnībā piederošu meitasuzņēmumu. Atbildētāji no tā secina, ka, tā kā Komisija apstrīdētajā lēmumā nav izvērtējusi, vai *ITR* un *ITR Rubber* (tagad – *Parker ITR*) īsajā laikposmā, kad starp tiem pastāvēja strukturālā saikne, veidoja vienu uzņēmumu, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, secinot, ka *Parker ITR* nevar tikt atzīts par atbildīgu par *ITR* rīcību, pamatojoties tikai uz šādu agrāk esošu strukturālu saikni.

81. Izņemot to, ka lietā *ETI* u.c. tas, ka Tiesa pienākumu pārbaudīt, vai *AAMS* (kas nodeva savu darbību) un *ETI* (kas bija tā īpašumtiesību saņēmējs), kas abi piederēja vienam un tam pašam publisko tiesību subjektam, patiešām bija tā pārraudzībā (šajā lietā šādas problēmas nav, jo strukturālā saikne saista tikai *ITR* un *ITR Rubber*), atstāja valsts tiesas ziņā, bija normāli, atbildētāju arguments nepārliecina, jo Tiesa spriedumā *Akzo Nobel* u.c./Komisija (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 60. punkts) skaidri ir norādījusi, ka “īpašā gadījumā, kad mātesuzņēmumam tā meitasuzņēmuma, kas ir izdarījis Kopienas konkurences noteikumu pārkāpumu, kapitāls pieder pilnībā, pirmkārt, šis mātesuzņēmums var īstenot izšķirošu ietekmi uz šī meitasuzņēmuma rīcību [40] un, otrkārt, pastāv atspēkojama prezumpcija, saskaņā ar kuru minētais mātesuzņēmums faktiski īsteno šādu ietekmi pār sava meitasuzņēmuma rīcību [41]”.

82. Tiesa minētā sprieduma 61. punktā turpina: “šādos apstākļos pietiek, ka Komisija pierāda, ka viss meitasuzņēmuma kapitāls pieder tā mātesuzņēmumam, lai prezumētu, ka pēdējais īsteno izšķirošu ietekmi uz šī meitasuzņēmuma komercpolitiku. Līdz ar to Komisija varēs uzskatīt mātesuzņēmumu par solidāri atbildīgu par tā meitasuzņēmumam uzliktā naudas soda samaksu, ja vien šis mātesuzņēmums, kuram ir jāatspēko šī prezumpcija, neiesniegs pietiekamus pierādījumus, ka tā meitasuzņēmums tirgū rīkojas autonomi [42]”.

83. Atbildētāji atsaucas arī uz spriedumu *ThyssenKrupp Nirosta*/Komisija (EU:C:2011:191), kurā ne Komisija, ne Tiesa nav norādījušas uz strukturālo saikni, kāda sākotnēji pastāvēja starp īpašumtiesību nodevēju *Thyssen Stahl* un īpašumtiesību saņēmēju *ThyssenKrupp Nirosta*, kā iespējamu, pat pietiekamu pamatu, lai otru minēto uzņēmumu atzītu par atbildīgu par pirmā uzņēmuma pārkāpjošo rīcību⁴³.

39 — Jāpiebilst, ka savā atbildes rakstā Tiesai atbildētāji norāda, ka “pienākumu izvērtēt, pamatojoties uz tās spriedumā noteikto “faktiskās kontroles” kritēriju, vai *ETI* varēja atzīt par atbildīgu par *AAMS* rīcību, Tiesa atstāja Itālijas *Consiglio di Stato* [Valsts padome] ziņā” (mans izcēlums). To atbildes raksta oriģinālā angļu valodā izmantotais termins ir “actual control”. Tomēr šī vārdkopa pati par sevi nav atrodama sprieduma *ETI* u.c. angļu valodas tulkojumā. Minētā sprieduma 51. punktā tiek apspriests, vai *AAMS* un *ETI* bija attiecīgā publisko tiesību subjekta “pārraudzībā”, kas angļiski tika tulkots kā “*AAMS and ETI were subject to the control of that public entity*”.

40 — Tiesa šajā ziņā atsaucas uz spriedumu *Imperial Chemical Industries*/Komisija (48/69, EU:C:1972:70, 136. un 137. punkts).

41 — Tiesa šajā ziņā atsaucas uz spriedumiem *AEG-Telefunken*/Komisija (107/82, EU:C:1983:293, 50. punkts) un *Stora Kopparbergs Bergslags* /Komisija (EU:C:2000:630, 29. punkts).

42 — Tiesa šajā ziņā atsaucas uz spriedumu *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija (EU:C:2000:630, 29. punkts).

43 — Šī sprieduma 153. punkts.

84. Uzskatu, ka šim spriedumam nav nozīmes šajā lietā, jo lietā, kurā apelācijas tiesvedībā tika pieņemts spriedums *ThyssenKrupp Nirosta*/Komisija (EU:C:2011:191), Tiesa netika lūgta lemt par jautājumu, vai saimnieciskā pēctecība var rasties, tikai pamatojoties uz aktīvu nodošanu, bet gan, vai tā var rasties, pamatojoties tikai uz aktīvu pircēja paziņojumu, ka tas uzņemas atbildību par pārkāpjošu rīcību saistībā ar šiem aktīviem. Apelācijas tiesvedībā Tiesa varēja lemt tikai par jautājumu, vai Vispārējās tiesas vērtējums (kas attiecās tikai uz minēto paziņojumu) bija vai nebija pareizs.

d) Secinājums par pirmo pamatu

85. No iepriekš minētā izriet, ka šajā gadījumā aplūkotajā lietā saimnieciskā pēctecība Tiesas judikatūras izpratnē var pastāvēt starp divām juridiskām vienībām, starp kurām, lai arī neilgu laiku, pastāv strukturāla saikne. Attiecīgi Komisija varēja pamatoties uz pieņēmumu, ka mātesuzņēmums (*ITR*), kuram pilnībā pieder meitasuzņēmums (*ITR Rubber*), faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār tā meitasuzņēmuma rīcību, lai noteiktu, ka aktīvu īpašumtiesību nodevēju un īpašumtiesību saņēmēju “kontrolēja viena un tā pati persona” un ka tie “galvenokārt piemēroja vienus un tos pašus komercnorādījumus”⁴⁴.

86. Tieši to izdarīja Komisija, apstrīdētā lēmuma preambulas 370. apsvērumā norādot, ka “nodošanas brīdī *ITR SpA* un *ITR Rubber Srl* dalīja mātesuzņēmuma un tam pilnībā piederoša meitasuzņēmuma saimnieciskās saiknes” un ka “turklāt tie piederēja vienam un tam pašam uzņēmumam”⁴⁵.

87. Laikā no 2001. gada 27. jūnija līdz 2002. gada 31. janvārim, proti, septiņus mēnešus, *ITR* pilnībā piederēja *ITR Rubber* akcijas. Tādējādi saskaņā ar pastāvīgo judikatūru bija juridisks pieņēmums, ka pirmais uzņēmums īstenoja izšķirošu ietekmi pār otru uzņēmumu⁴⁶.

88. Kā izriet no sprieduma *Akzo Nobel u.c./Komisija* (EU:C:2009:536) (skat. šo secinājumu 81. un 82. punktu), Komisijas tēze, saskaņā ar kuru tā paļāvās uz piederības pilnā apmērā pieļāvumu, tātad šajā lietā ir pareiza.

89. Jāpiebilst, ka atbildētājiem bija tiesības apstrīdēt pieņēmumu par izšķirošu ietekmi, kas izriet no kapitāla piederības pilnā apmērā, un šķiet, ka tie mēģināja to darīt savos procesuālajos rakstos Vispārējā tiesā. It īpaši tie pamatojās uz noteikumiem līgumā, kas, ņemot vērā *ITR Rubber* īpašumtiesību nodošanu, 2001. gada decembrī tika noslēgts starp *Parker-Hannifin* un *ITR*.

90. Arī apelācijas tiesvedībā tie norāda, ka vairākos no šiem noteikumiem *ITR* bija aizliegts īstenot jebkāda veida ietekmi uz *ITR Rubber*, sākot no minētā līguma noslēgšanas brīža.

91. Attiecīgais dokuments (64 lappušu biezs dokuments, kurā ir 12 nodaļas, kas ir iedalītas vairākās sadaļās) patiešām tika iesniegts Vispārējai tiesai prasības pieteikuma pielikumā⁴⁷, bet, tā kā Vispārējā tiesa jau sākotnēji izslēdza saimnieciskās pēctecības esamību starp *ITR* un *ITR Rubber*, tā (pretrunīgos) argumentus, ko, pamatojoties uz šo dokumentu, iesniedza atbildētāji un Komisija, neizvērtēja.

44 — Interesanti atzīmēt, ka aizliegtas vienošanās saistībā ar jūras cauruļvadiem izmeklēšanā Amerikas Savienotajās Valstīs *Parker ITR* tika apsūdzēts un atzīts par vainīgu par pārkāpjošu rīcību, kas sniedzās līdz 1999. gadam, proti, trīs gadus, pirms tas ieguva aktīvus. Skat. DOJ Press Release, Italian Subsidiary of U. S.-Based Company Agrees to Plead Guilty for Participating in International Price-Fixing Conspiracy (2010. gada 16. februāris), http://www.justice.gov/atr/public/press_releases/2010/255258.htm. Amerikas Savienotajās Valstīs atbildības pēctecības jēdzienā pat nav iekļauts saimnieciskās pēctecības nosacījums. Principā atbildība (turklāt kriminālatbildība) nemazinās apvienošanās vai akciju iegādes brīdī, bet apvienošanās brīdī tā no iepriekšējās vienības tiek nodota nākamajai vienībai. Šajā ziņā skat. “EU Court Decision Significantly Reduces Cartel Fines in Marine Hose Investigation”, King & Spalding, 2013. gada 22. maijs, kurā ir minēta attiecīgā ASV judikatūra.

45 — Saistībā ar strukturālajām saiknēm skat. arī apstrīdētā lēmuma preambulas 373. apsvērumu.

46 — Starp citu, pats *ITR* to atzina “Act of transfer of marine hose assets by ITR to ITR Rubber” (*Parker* sniegtās atbildes uz iebildumu paziņojumu 2. pielikums), prasības pirmajā instancē 420. lpp., kurā ir atsauce uz *ITR* kā uz “attuale unico socio controllante”.

47 — Šis līgums tika uzrādīts arī administratīvā procesa laikā, to pievienojot atbildes uz iebildumu paziņojumu pielikumā.

92. Turklāt pretēji tam, ko nospriedusi Vispārējā tiesa, es uzskatu, ka Komisija pārkāpjošajā rīcībā nevarēja vainot mātesuzņēmumus *Saiag* un *ITR*.

93. Pirmkārt, no Savienības judikatūras⁴⁸ izriet, ka Komisija varēja izvēlēties un atbildību par pārkāpjošo rīcību noteikt vai nu saimnieciskajam priekštecim, vai saimnieciskajam pēctecim, vai arī solidāri abiem diviem⁴⁹.

94. Otrkārt, tam, ka iepriekšējā lietā Komisija izvēlējās noteikt atbildību mātesuzņēmumam īpašumtiesību nodevējam, nevis meitasuzņēmumam, kas bija īpašumtiesību nodošanas priekšmets, nav nozīmes, jo tās agrākā lēmumu pieņemšanas prakse neveido saistošu juridisko ietvaru tās vēlāk pieņemto tiesību aktu likumības izvērtēšanai⁵⁰.

95. Kā pamatoti norādīja Komisija, šajā lietā izvēloties noteikt atbildību par pārkāpumu *ITR Rubber* kā *ITR* saimnieciskajam pēctecim, Komisija izmantoja tai judikatūrā atzīto novērtējuma brīvību⁵¹.

96. No tā izriet, ka pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ tiktāl, ciktāl tajā ir noteikts, ka šajā lietā ir izslēgta saimnieciskās pēctecības principa piemērošana. Tādējādi lieta ir jānodod atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā, lai tā izvērtētu, vai atbildētāju norādītie apstākļi ir pietiekami, lai atspēkotu pieņēmumu, ka *ITR* kā mātesuzņēmums, kuram pilnībā piederēja *ITR Rubber* kapitāldaļas un kurš, tāpat kā *ITR Rubber*, ietilpa vienā un tajā pašā grupā, īstenoja izšķirošo ietekmi pār tā meitasuzņēmuma rīcību, kā arī lai tā izvērtētu argumentu, kuru atbildētāji norāda pakārtoti un no kura izriet, ka gadījumā, ja apstrīdētais lēmums tiktu netieši balstīts uz šo pieņēmumu, būtu pārkāptas to tiesības uz aizstāvību, jo paziņojums par iebildumiem tajā netika skaidri izklāstīts⁵².

97. Visbeidzot, ir jāpieņem nostāja attiecībā uz šī pamata pēdējo punktu. Atbildētāji norāda, ka apelācijas sūdzībā Komisija nav apstrīdējusi pārsūdzētā sprieduma punktus, kuros Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi to prasības pieteikuma piekto un sesto punktu un nospriedusi, ka naudas sods ticis kļūdaini palielināts, pamatojoties uz to vadošo lomu (139., 140., 145. un 146., kā arī 253. un 254. punkts). Atbildētāji no tā secina, ka šajā jautājumā pārsūdzētais spriedums ir galīgs. Šī tēze ir acīmredzami nepareiza. Minētajos punktos Vispārējā tiesa nekādi nav izvērtējusi izvirzīto argumentu pamatotību, lai apstrīdētu *Parker ITR* vadošo lomu. Tā tikai mehāniski ir izdarījusi secinājumus no konstatējumiem saistībā ar saimnieciskās pēctecības neesamību. Manis ierosinātā atcelšana skar attiecīgos punktus.

48 — Skat. spriedumus *ArcelorMittal Luxembourg* u.c./Komisija (EU:T:2009:90, 112.–117. punkts un tajos minētā judikatūra, kuru Tiesa apstiprināja ar spriedumu apelācijas lietā *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un *Komisija/ArcelorMittal Luxembourg* u.c.) un *Hoechst* /Komisija (EU:T:2009:366, 64. punkts, “jaunā komersanta atzīšana par vainojamu agrākā komersanta izdarītajā pārkāpumā ir iespēja, kura attiecībā uz Komisiju judikatūrā ir atzīta noteiktos apstākļos, nevis pienākums).

49 — Savā nesenaajā spriedumā *Dow Chemical* u.c./Komisija (C-499/11 P, EU:C:2013:482, 49. punkts un tajā minētā judikatūra) Tiesa norādīja, ka “nepastāv “prioritāte” attiecībā uz to, vai Komisija nosaka soda naudu vienam vai otram no šiem uzņēmumiem”, proti, mātesuzņēmumam vai meitasuzņēmumam.

50 — Skat. arī ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumu lietā *ETI* u.c. (EU:C:2007:404) 95. punktu.

51 — Skat. spriedumus *Erste Group Bank* u.c./Komisija (C-125/07 P, C-133/07 P un C-137/07 P, EU:C:2009:576, 82. punkts) un *Team Relocations* u.c./Komisija (C-144/11 P, EU:C:2013:464, 159. un 160. punkts).

52 — Šajā kontekstā skat., piemēram, spriedumu *Ballast Nedam*/Komisija (C-612/12 P, EU:C:2014:193).

B – Otrais pamats – ne ultra petita principa un nediskriminācijas principa pārkāpums

1) Pārsūdzētais spriedums

98. Prasības pieteikuma izvērtējuma beigās Vispārējā tiesa, izmantojot savu neierobežoto kompetenci, noteica galīgo naudas soda summu ar šādiem nosacījumiem:

“250 Šajā ziņā ir jānorāda, ka pēc sava rakstura naudas soda noteikšana, ko savas neierobežotās jurisdikcijas ietvaros veic Vispārējā tiesa, nav precīzs aritmētikas uzdevums. Turklāt Vispārējai tiesai nav saistoši Komisijas aprēķini, bet tai ir jāveic pašai savs novērtējums, ņemot vērā visus lietas apstākļus [..].

[..]

257 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, pirmkārt, ir jāatceļ apstrīdētā lēmuma 1. panta i) punkts, ciktāl tas attiecas uz *Parker ITR* inkriminēto pārkāpumu par laikposmu pirms 2002. gada janvāra, otrkārt, ta[m] uzliktā naudas soda summa ir jānosaka EUR 6 400 000 apmērā, par kuras samaksu *Parker-Hannifin* ir atzistams par solidāri atbildīgu attiecīgi EUR 6 300 000 apmērā, jo *Parker-Hannifin* solidārā atbildība nevar tikt atzīta par laikposmu no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. janvārim, un, treškārt, prasība pārējā daļā ir jānoraida.”

2) Lietas dalībnieku argumenti

99. Komisija norāda, ka palielinājumu par ilgumu, kas tika piemērots visai naudas soda summai, par kura samaksu mātesuzņēmums *Parker-Hannifin* ir atzīts par līdzatbildīgu, samazinot par EUR 100 000, Vispārējā tiesa ir lēmusi *ultra petita*. *Parker-Hannifin* neesot apstrīdējis ne tā dalības pārkāpumā faktisko ilgumu (ko turklāt apstiprināja Vispārējā tiesa sava sprieduma 129. un 256. punktā), ne attiecīgo faktoru, kas tika piemērots, aprēķinot naudas soda summu. Šajā saistībā Komisija atgādina, ka spriedumos *KME Germany* u.c./Komisija un *Chalkor*/Komisija⁵³ Tiesa norādīja, ka “neierobežotas kompetences īstenošana nav pielīdzināma pārbaudei pēc savas ierosmes” un ka “prasītāja ir tā, kurai ir jāizvirza pamati pret [apstrīdēto lēmumu] un jāiesniedz pierādījumi, lai pamatotu šos pamatus”.

100. Komisija norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 257. punktā sniegtajam pamatojumam šī samazinājuma pamatošanai (“jo *Parker-Hannifin* solidārā atbildība nevarot tikt atzīta par laikposmu no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. janvārim”) nav nozīmes, jo apstrīdētajā lēmumā netika atzīta *Parker-Hannifin* atbildība par attiecīgo laikposmu. Ciktāl Vispārējā tiesa esot vēlējusies atsaukties uz apstākli, ka pārsūdzētajā spriedumā norādītā *Parker ITR* meitasuzņēmuma dalība pārkāpumā esot bijusi ilgāka par vienu mēnesi (sākot no 2002. gada 1. janvāra), tai nevis bija jāsamazina summa, par kuras samaksu *Parker-Hannifin* tika atzīts par solidāri atbildīgu, bet gan jāpalielina *Parker ITR* noteiktais naudas soda apmērs.

53 — C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131. punkts, un C-386/10 P, EU:C:2011:815, 64. punkts.

101. Komisija norāda, ka, ievērojot pamatnostādnes, kuras tā piemēroja, aprēķinot naudas sodus⁵⁴, un uz kurām Vispārējā tiesa atsauca pārsūdzētajā spriedumā, ar šo viena mēneša starpību pārkāpuma ilgumā, ņemot vērā noapaļošanas metodi⁵⁵, kas ir piemērojama visiem apstrīdētā lēmuma adresātiem, nevar tikt pamatota naudas soda samazināšana tikai vienam no tā adresātiem. Tādējādi Vispārējā tiesa esot pārkāpusi nediskriminācijas principu. Tai vismaz esot vajadzējis norādīt, kādēļ tā attiecībā uz *Parker-Hannifin* atkāpjas no pamatnostādnēm, tomēr tas nav darīts.

102. Vispirms atbildētāji atgādina, ka, tā kā pārsūdzētais spriedums ir pasludināts saistībā ar procedūru, kas attiecas tikai uz atbildētājiem, Vispārējai tiesai, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, principā neesot bijusi saistoša Komisijas izmantotā naudas soda aprēķināšanas metode⁵⁶. Turklāt Vispārējā tiesa esot piemērojusi pamatnostādnes, lai pārrēķinātu *Parker ITR* noteikto naudas soda apmēru.

103. Attiecībā uz to *Parker ITR* naudas soda daļu, par kuras samaksu *Parker-Hannifin* varētu tikt atzīts par daļēji atbildīgu, Vispārējā tiesa nolēma noteikt pēdējam minētajam samazinājumu, lai ņemtu vērā, ka tā (kā *Parker ITR* mātesuzņēmuma) dalība pārkāpumā ir bijusi par mēnesi īsāka nekā *Parker ITR* tiešā dalība. Atbildētāji uzskata, ka tikai šāda pieeja atbilstot nediskriminācijas principam. Ja tiktu palielināts *Parker ITR* noteiktais naudas sods, kā to piedāvā Komisija, tad *Parker ITR* tiktu diskriminēts attiecībā pret citiem apstrīdētā lēmuma adresātiem. Ja *Parker-Hannifin* atbildība tiktu noteikta par tādu pašu apmēru, kāds atbilst *Parker ITR* noteiktajam naudas sodam, tiktu diskriminēts *Parker-Hannifin*, jo tā dalība pārkāpumā bija īsāka par *Parker ITR* dalību.

3) Novērtējums

104. Manuprāt, naudas soda summas, par kuras samaksāšanu mātesuzņēmums *Parker Hannifin* tika atzīts par līdzatbildīgu, palielinājumu, kas noteikts par ilgumu, samazinot par EUR 100 000, Vispārējā tiesa ir lēmusi *ultra petita*.

105. Pirmkārt, Vispārējās tiesas neierobežotās kompetences pilnvaru nozīmi un apmēru es detalizēti esmu aplūkojis savos secinājumos lietā *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija (C-295/12 P, EU:C:2013:619), jo Vispārējai tiesai ir padziļināti jāizvērtē naudas soda aprēķināšana. Vispārējā tiesa, veicot kontroli, nevar pamatoties tikai uz Komisijas rīcībā esošo novērtējuma brīvību, lai atsācītos no šādas padziļinātas tiesību vai faktiskas noteiktā naudas soda kontroles veikšanas, vai nepieprasīt, lai Komisija paskaidro, kādēļ atsevišķā lietā ir grozīta tās naudas soda uzlikšanas politika.

106. Otrkārt, tomēr ir tiesa, ka saskaņā ar judikatūru, “tā kā [Savienības] tiesa, izskatot lietu apelācijas ietvaros, nevar lemt *ultra petita*, atcelšanas apmēram nebūtu jāpārsniedz tas, ko lūdzis prasītājs”⁵⁷.

107. Neapšaubāmi, šajā gadījumā *Parker-Hannifin* nav apstrīdējis ne savas dalības pārkāpumā faktisko ilgumu (kuru, kā to norāda Komisija, Vispārējā tiesa patiešām ir apstiprinājusi sava sprieduma 129. un 256. punktā, proti, no 2002. gada 31. janvāra līdz 2007. gada 2. maijam), ne attiecīgo reizinātāju, kas tika piemērots naudas soda apmēra aprēķināšanā (proti, ar ilgumu saistītais reizinātājs).

54 — Pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.).

55 — Saskaņā ar pamatnostādņu 24. punktu “[...] laikposmi, kas ir īsāki par semestri, tiek uzskatīti par pusgadu; laikposmi, kas ir ilgāki par sešiem mēnešiem, bet īsāki par vienu gadu, tiek uzskatīti par pilnu gadu”.

56 — Spriedums *Volkswagen*/Komisija (C-338/00 P, EU:C:2003:473, 147. punkts).

57 — Spriedums *Komisija/AssiDomän Kraft Products u.c.* (C-310/97 P, EU:C:1999:407, 52. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī, piemēram, spriedumu *Komisija/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* (C-78/03 P, EU:C:2005:761, 44.–50. punkts), *ENI*/Komisija (C-508/11 P, EU:C:2013:289, 103. punkts) un *Arkema*/Komisija (C-520/09 P, EU:C:2011:619, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

108. Turklāt spriedumos *KME Germany u.c./Komisija un Chalkor/Komisija*⁵⁸ Tiesa norāda, ka “neierobežotas kompetences īstenošana nav pielīdzināma pārbaudei pēc savas ierosmes, [un atgādina], ka tiesvedība Savienības tiesās notiek, pamatojoties uz sacikstes principu. Izņemot absolūtus pamatus, kas tiesai ir jāizvirza pēc savas ierosmes, piemēram, apstrīdētā lēmuma pamatojuma neesamību, prasītājs ir tas, kuram ir jāizvirza pamati pret šo lēmumu un jāiesniedz pierādījumi, lai pamatotu šos pamatus”.

109. Atbildētāji, protams, veiksmīgi apstrīdēja viņu vadošo lomu kā pret tiem vērstu atbildību pastiprinošu apstākli, tādēļ Vispārējā tiesa grozīja naudas sodu (skat. pārsūdzētā sprieduma 145., 146. un 254. punktu). Es tomēr uzskatu, ka Vispārējā tiesa, arī īstenojot savu neierobežoto kompetenci, no tā nevar izdarīt secinājumus par iespēju grozīt citus naudas soda aspektus (šajā gadījumā – reizinātāju, kas saistīts ar ilgumu), *par kuriem prasītājs pirmajā instancē nav izvirzījis pamatu*.

110. Pārsūdzētā sprieduma 257. punktā sniegtajam pamatojumam⁵⁹ šī samazinājuma pamatošanai (“jo *Parker-Hannifin* solidārā atbildība nevar tikt atzīta par laikposmu no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. janvārim”) turklāt nav nozīmes, jo apstrīdētajā lēmumā nav tikusi atzīta *Parker-Hannifin* atbildība par attiecīgo laikposmu.

111. Es, tāpat kā Komisija, uzskatu, ka, ciktāl Vispārējā tiesa vēlējās norādīt uz apstākli, ka pārsūdzētajā spriedumā atzītā meitasuzņēmuma *Parker ITR* dalība pārkāpumā bija par mēnesi (skaitot no 2002. gada 1. janvāra) ilgāka nekā *Parker-Hannifin* dalība (skaitot no 2002. gada 31. janvāra), tai bija nevis jāsamazina summa, par kuras samaksu *Parker-Hannifin* tika atzīts par solidāri atbildīgu, bet gan jāpalielina *Parker ITR* noteiktā naudas soda apmērs. Nav pareizi samazināt mātesuzņēmumam noteiktā naudas soda *neapstrīdēto apmēru* tā vietā, lai palielinātu *Parker ITR* noteiktā *apstrīdētā naudas soda apmēru*.

112. Attiecībā uz Komisijas argumentu, ka Vispārējai tiesai bija jānorāda iemesli, kuru dēļ tā atkāpās no pamatnostādņēm attiecībā uz vienu no apstrīdētā lēmuma adresātiem, proti, *Parker-Hannifin*, lasot pārsūdzētā sprieduma 250. punktu, man šķiet skaidrs, ka Vispārējā tiesa vēlējās “veikt savu novērtējumu” un tai faktiski nešķita, ka pamatnostādnes tai būtu saistošas.

113. Kā atgādināja ģenerālvokāts P. Maduru [*P. Maduro*], “gadījumā, kad [Savienības] tiesas izmanto savu neierobežoto kompetenci, tām ir jāievēro tās pašas likuma prasības, kas ir jāievēro Komisijai, kad tā uzliek sodu”. Šajos pienākumos tostarp ietilpst pienākums norādīt pamatojumu⁶⁰.

114. Šādā kontekstā es uzskatu, ka *Parker-Hannifin* noteiktā naudas soda samazināšana, pamatojoties tikai uz to, ka “*Parker-Hannifin* solidārā atbildība nevar tikt atzīta par laikposmu no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. janvārim” (pārsūdzētā sprieduma 257. punkts), nav pienācīgi pamatota.

115. No tā izriet, ka šo iemeslu dēļ otrais pamats ir jāpieņem.

58 — EU:C:2011:816, 131. punkts, un EU:C:2011:815, 64. punkts.

59 — Skat. šo secinājumu 9. zemsvītras piezīmi.

60 — Spriedums *Archer Daniels Midland un Archer Daniels Midland Ingredients/Komisija* (C-397/03 P, EU:C:2006:328, 60. punkts). Šajā ziņā Tiesa atsauca uz spriedumu *Aalborg Portland u.c./Komisija* (EU:C:2004:6, 372. punkts). Skat. arī, piemēram, spriedumu *Acerinox/Komisija* (C-57/02 P, EU:C:2005:453), kurā Tiesa daļēji atcēla Vispārējās tiesas spriedumu pamatojuma neesamības dēļ. Skat. arī Tiesas statūtu 36. pantu, kurā ir noteikts, ka “spriedumos norāda pamatojumu”. Tostarp skat. spriedumu *Padome/de Nil un Impens* (C-259/96 P, EU:C:1998:224, 32. punkts) un rīkojumus *Meyer/Komisija* (C-151/03 P, EU:C:2004:381, 72. punkts), kā arī *L/Komisija* (C-230/05 P, EU:C:2006:270, 83. punkts).

C – Par naudas soda aprēķināšanu gadījumā, ja tiktu pieņemts pirmais pamats

116. Gadījumā, ja Tiesa nolemtu pārrēķināt naudas soda apmēru, atbildētāji, pirmkārt, norāda, ka nevarot tikt piemērots nekāds palielinājums par atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

117. Otrkārt, atbildētāji norāda, ka naudas sods, par kura samaksu jauna aprēķina veikšanas gadījumā *Parker ITR* varētu tikt atzīts par vienīgo atbildīgo, saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003⁶¹ 23. panta 2. punktu nevarot pārsniegt 10 % no tā apgrozījuma. Tie atgādina, ka līdz 2002. gada 31. janvārim *Parker ITR* (tolaik – *ITR Rubber*) un *Parker-Hannifin* bija divi atsevišķi uzņēmumi. Šī iemesla dēļ apstrīdētajā lēmumā *Parker-Hannifin* tika atzīts par solidāri atbildīgu tikai par daļu (proti, EUR 8 320 000) no visa *Parker ITR* noteiktā naudas soda (proti, EUR 17 290 000). Šī paša iemesla dēļ, lai noteiktu 10 % robežu, kas ir piemērojama naudas soda summai, par kuru *Parker ITR* ir atzīts par vienīgo atbildīgo, apstrīdētajā lēmumā esot bijis jāņem vērā *Parker ITR* 2008. gada apgrozījums (proti, EUR 9 304 570), nevis *Parker* grupas konsolidētais apgrozījums.

118. Atbildētāju argumentācija atbilst to astotajam pamatam pirmajā instancē, kuru Vispārējā tiesa izvērtēja un noraidīja (skat. pārsūdzētā sprieduma 227. un 228. punktu). Saskaņā ar 228. punktu, “tā kā pirmais pamats ir ticis apmierināts, astotais pamats, ciktāl tas attiecas uz pārkāpuma laikposmu pirms 2002. gada 1. janvāra, kura laikā *ITR* bija izdarījis pārkāpumu, ir neefektīvs. Turklāt tas nav pamatots attiecībā uz pārkāpuma laikposmu pēc 2002. gada 1. janvāra, jo visā šajā laikposmā, izņemot vienu mēnesi, *Parker ITR* un *Parker-Hannifin* veidoja vienu ekonomisko vienību, kas ir atbildīga par sodāmo pārkāpumu. Naudas soda augstākā robeža līdz ar to varēja tikt noteikta, pamatojoties uz šā uzņēmuma, proti, visu to veidojošo vienību, kopējo apgrozījumu”.

119. Tiesa, ka manos secinājumos lietā *YKK u.c./Komisija* (C-408/12 P, EU:C:2014:66, 96.–145. punkts), veicot detalizētu analīzi, es secināju, ka “Vispārējā tiesa [nebija] ievērojusi Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta noteikumus, jo tikai [meitasuzņēmums] (*YKK Stocko*) bija jāuzskata par “uzņēmumu, kas piedalās pārkāpumā” attiecībā uz pirmo laikposmu, un līdz ar to [naudas soda] 10 % maksimālā apmēra aprēķinā bija jāņem vērā *YKK Stocko*, nevis visas grupas apgrozījums”. Ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*] savos secinājumos lietā *Gascogne Sack Deutschland /Komisija* (C-40/12 P, EU:C:2013:361, 71.–90. punkts) secināja to pašu.

120. Tomēr šajā gadījumā atbildētāji nevar atsaukties uz šo argumentāciju, jo tie nav cēlušies apelācijas sūdzību, pat ne pretapelācijas sūdzību, par pārsūdzētā sprieduma 227. un 228. punktu, kuros Vispārējā tiesa aplūkoja šo jautājumu.

121. Šajā saistībā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta, kas stājies spēkā 2012. gada 1. novembrī, 172. pantu Vispārējā tiesā izskatītās attiecīgās lietas dalībnieks, kuram ir interese, lai apelācijas sūdzība tiktu apmierināta vai noraidīta, atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību var iesniegt divu mēnešu laikā no dienas, kad tam ir izsniegta apelācijas sūdzība. Turklāt šī reglamenta 176. panta 1. punktā ir paredzēts, ka šajā 172. pantā minētie lietas dalībnieki var iesniegt pretapelācijas sūdzību tādā pašā termiņā, kāds noteikts atbildes raksta uz apelācijas sūdzību iesniegšanai. Visbeidzot, minētā reglamenta 176. panta 2. punktā ir noteikts, ka pretapelācijas sūdzību iesniedz ar atsevišķu dokumentu, kas nav atbildes raksts uz apelācijas sūdzību.

61 — Padomes 2002. gada 16. decembra Regula par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.).

122. Tiesas sēdē Tiesa izvaicāja atbildētājus par iemesliem, kuru dēļ tie nav cēlušies pretapelācijas sūdzību. Tie atbildēja, ka tas tā esot tādēļ, ka Vispārējās tiesas spriedumā nebija neviena apstrīdama konstatējuma, jo Vispārējā tiesa nav pieņēmusi nekādu nolēmumu par apgrozījumu, kas būtu jāņem vērā, aprēķinot naudas sodu, ciktāl pārsūdzētā sprieduma 229. punktā Vispārējā tiesa noteica, ka, “tā kā pirmais pamats ir ticis apmierināts, nav jāizskata pārējie iebildumi, kas attiecas uz personiskās atbildības un samērīguma principu pārkāpumu un pamatojuma neesamību, ciktāl tie ir saistīti ar ietekmi, kādu ir radījusi laikposma pirms 2002. gada 1. janvāra ņemšana vērā apstrīdētajā lēmumā”.

123. Skaidri redzams, ka šī tēze nav pareiza. No šo secinājumu 120. punkta acīmredzami izriet, ka Vispārējā tiesa patiešām ir lēmusi par attiecīgo jautājumu, kas turklāt ir redzams pārsūdzētā sprieduma rezolutīvajā daļā.

124. Katrā ziņā atbildētāji savā atbildes rakstā piecpadsmit punktus (83.–97. punkts) ir veltījuši tēzei, ka, “ja, neraugoties uz šeit II sadaļā izklāstītajiem argumentiem, pirmais pamats tiktu pieņemts un Tiesa nolemtu pārrēķināt naudas soda apmēru, [...] (i) iepriekš norādīto iemeslu dēļ nevarētu tikt noteikts palielinājums par atbildību pastipriņošiem apstākļiem un (ii) naudas sods, par kuru kā vienīgais atbildīgais ir noteikts *Parker ITR*, nevarētu pārsniegt 10 % no tā apgrozījuma”. Tas skaidri norāda, ka brīdī, kad tie lasīja Komisijas apelācijas sūdzību šajā lietā, tie apzinājās, ka pastāv iespēja, ka Tiesa šo apelācijas sūdzību varētu pieņemt un ka tādējādi tiktu atcelts Vispārējās tiesas tajā iesniegtā pirmā pamata novērtējums. Tādēļ tie visu šo argumentāciju ir norādījuši sava atbildes raksta 83.–97. punktā. Tomēr, kā es izskaidroju iepriekš, ja atbildētāji būtu vēlējušies atkārtoti norādīt to pamatu, saskaņā ar Reglamentu tie to būtu varējuši darīt tikai pretapelācijas sūdzībā, nevis norādīt savu argumentāciju tikai atbildes rakstā.

125. Tā kā atbildētāji nav iesnieguši pretapelācijas sūdzību ar atsevišķu dokumentu, kas atšķirtos no to atbildes raksta, to iepriekš norādītā argumentācija ir jānoraida kā nepieņemama⁶².

IV – Secinājums

126. Līdz ar to es iesaku Tiesai:

- atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Parker ITR* un *Parker-Hannifin*/Komisija (T-146/09, EU:T:2013:258), ciktāl tā ir nospriedusi, ka šajā lietā nav piemērojams saimnieciskās pēctecības princips, un ciktāl tā ir noraidījusi *Parker ITR Srl* noteiktā naudas soda palielinājumu, kuru Eiropas Komisija piemēroja, aprēķinot naudas sodu, ņemot vērā uzņēmumu vadošo lomu aizliegtās vienošanās īstenošanā;
- nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai izvērtēšanai, vai *Parker Hannifin Manufacturing Srl* un *Parker-Hannifin Corp.* norādītie apstākļi ir pietiekami, lai apstrīdētu pieņēmumu, ka *ITR SpA* kā mātesuzņēmums, kuram pilnībā pieder *ITR Rubber* kapitāldaļas un kurš, tāpat kā šis uzņēmums, pieder vienai un tai pašai grupai, ir īstenojis izšķirošu ietekmi pār meitasuzņēmuma darbību;
- konstatēt, ka, naudas soda summas, par kuras samaksu mātesuzņēmums *Parker-Hannifin* ticis atzīts par līdzatbildīgu, palielinājumu, kas noteikts par ilgumu, samazinot par EUR 100 000, Vispārējā tiesa ir lēmusi *ultra petita*;
- konstatēt, ka *Parker-Hannifin* noteiktā naudas soda samazinājumu, pamatojoties tikai uz to, ka “*Parker-Hannifin* solidārā atbildība nevar tikt atzīta par laikposmu no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. janvārim”, Vispārējā tiesa nav pienācīgi pamatojusi, un
- atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

62 — Katrā ziņā atbildētāji pat nav apstrīdējuši pārsūdzētā sprieduma 227. un 228. punktu.

